

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 7-8 kwietnia 2017 r. na kierunku
leśnictwo
prowadzonym
na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	13
Zalecenia	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	254
Zalecenia	254
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	265
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	265
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	3132
Zalecenia	32
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki	33
Zalecenia	34
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	376
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	376
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	376
Dobre praktyki	3737

Zalecenia	3387
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	3388
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	3839
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	4041
Zalecenia	40
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	4344
Załączniki:	43
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	44
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	45
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.8
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)..	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.8
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)71	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.2
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.3

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

przewodniczący: Prof. dr hab. inż. Krzysztof Pulikowski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Jerzy Skrzyszewski – członek PKA
2. Prof. dr hab. Zbigniew Sierota – ekspert PKA
3. mgr Beata Sejdak – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Katarzyna Piątkowska – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku leśnictwo prowadzonym na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz piąty oceniała jakość kształcenia na w/w. kierunku. Ostatnia ocena jakości kształcenia zakończyła się wydaniem przez Prezydium PKA oceny wyróżniającej- Uchwała Nr 40/ 2011 z dnia 10 lutego 2011 r.

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna.

Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za praktyki, osoby niepełnosprawne oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, z Samorządem Studenckim, Kołem Naukowym i jego Sekcjami, a także przedstawicielem Biura Karier. Przeprowadzono także hospitację zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji Zespół dokonał przeglądu prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji.

Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Leśnictwo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar: <i>nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne</i>	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina: <i>nauki leśne</i> ; dyscyplina naukowa: <i>leśnictwo</i>	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I stopnia: liczba punktów ECTS: 210; 7 semestrów na studiach stacjonarnych oraz 8 semestrów na studiach niestacjonarnych studia II stopnia: liczba punktów ECTS: 90; 3 semestry na studiach stacjonarnych oraz 4 semestry na studiach niestacjonarnych	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	studia II stopnia: <i>Gospodarka leśna z łowiectwem; Gospodarka leśna; Gospodarka leśna z rynkiem drzewnym</i>	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	I stopnia: inżynier II stopnia: magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	65	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	I stopnia: 628 II stopnia: 98	I stopnia: 458 II stopnia: 235
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	I stopnia: 2 800 II stopnia: 1 150	-----

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	wyróżniająca
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

W misji Uczelni za kluczowe uznano kształcenie na najwyższym poziomie, w poszanowaniu środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju. Wykształcenie ma odpowiadać potrzebom współczesnej gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy. Kształtować osobowość i postawę obywatelską młodzieży akademickiej. Uznano, że kształcenie powinno być ściśle związane z badaniami naukowymi. Strategia Uczelni zawiera treści uszczegóławiające oraz zasady realizacji celów zbieżnych z misją Uczelni.

Koncepcja kształcenia na kierunku leśnictwo jest zgodna z zapisami zamieszczonymi w misji i strategii Uczelni. W przyjętych dla obu stopni efektach kształcenia zwracają uwagę zapisy wskazujące na krzewienie idei zrównoważonego rozwoju np. „... roli różnych grup organizmów w ekosystemach, zależnościach między nimi i oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze” L1A_W03/L2A_W03, również z uwzględnieniem wpływu człowieka np. „ma pogłębioną wiedzę o wpływie ... czynników ... antropogenicznych na wzrost, przyrost, produktywność, stabilność i zamieranie drzewostanów, a także wpływie globalnych zmian środowiskowych na ekosystemy leśne” L2A_W06 czy np. „ma zaawansowaną wiedzę o leśnictwie wielofunkcyjnym i prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej oraz istocie leśnictwa proekologicznego i sposobach wdrażania proekologicznego modelu gospodarstwa leśnego L2A_W15. Jest świadomy misji wykonywanego zawodu z uwzględnieniem aspektów społecznych i etycznych oraz odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego L1A_K04. Efekty kierunkowe i przedmiotowe uwzględniają w koncepcji kształcenia postęp w dziedzinie nauk leśnych „...wykorzystanie aktualnie stosowanych technologii i aplikacji, w tym technik innowacyjnych” L1A_U10 czy np. „ma pogłębioną wiedzę o wykorzystaniu innowacyjnych technik w leśnictwie (GIS, SIP)” L2A_W16. Koncepcja kształcenia jest zgodna z przyjętą polityką jakości. W programie kształcenia uwzględniono moduły dydaktyczne takie jak Wiedza społeczna, który realizuje efekty np. zna normy zachowania, ma wiedzę o zasadach komunikacji społecznej, zgodnej z interesem i wartościami etycznymi) i Wiedza obywatelska, który realizuje efekty np.: ma pogłębioną wiedzę społeczno-etyczną, właściwą dla postawy obywatelskiej, ma świadomość odpowiedzialności obywatelskiej oraz skutków ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze). Efekty kształcenia korespondują ściśle z zamieszczonymi w Strategii Uczelni, głównymi kierunkami badań na Wydziale Leśnym (WL) takimi jak: zrównoważona i wielofunkcyjna gospodarka leśna powiązana z ochroną i utrzymaniem trwałości lasów; kształtowanie, ochrona i racjonalne użytkowanie gospodarczych i infrastrukturalnych wartości lasu; różnorodność biologiczna oraz struktura i funkcjonowanie układów przyrodniczych w lasach gospodarczych i na terenach chronionych.

Analiza treści kształcenia zawartych w sylabusach przedmiotów pierwszego i drugiego stopnia pozwala stwierdzić, że uwzględniają one najnowsze osiągnięcia nauk leśnych co wskazuje na ciągłe doskonalenie programu kształcenia.

Treści nauczania, wykorzystują wzorce krajowe i zagraniczne, są na bieżąco aktualizowane w związku z rozwojem poszczególnych dyscyplin leśnictwa i potrzebami praktyki. Mobilność pracowników przekłada się na poznawanie i późniejsze wdrażanie w Polsce nowych metod badawczych i sposobów kształcenia na podobnych kierunkach w renomowanych ośrodkach naukowo-dydaktycznych na świecie. W okresie ostatnich 3 lat odnotowano 122 wyjazdy zagraniczne pracowników WL, w tym 14 związanych z prowadzeniem badań z jednostkami zagranicznymi (np. Antarktyda, Spitsbergen, Maroko czy Iran) i 50 z konferencjami, na których pracownicy prezentowali wyniki swoich badań. Wydział Leśny w ramach współpracy międzynarodowej często podejmuje znanych przedstawicieli nauki z ośrodków zagranicznych, którzy na wykładach otwartych dla studentów prezentują wyniki swoich badań. Poszerza to horyzonty naukowe studentów i wskazuje światowe trendy w nauce. Przykładem była wizyta Dziekana Wydziału Leśnego z BOKU - Universität für Bodenkultur Vienna, w ramach programu "Akademicki i Naukowy Poznań". Wymiana doświadczeń dydaktycznych następowała w ramach wizyt w Swedish Agricultural University (SLU), Southern Swedish Forest Research Centre Alnarp, University of Transilvania Braşov, Eberswalde University for Sustainable Development. Jeden z pracowników, wchodzących w skład minimum kadrowego (mikrobiologia, mikologia, fitopatologia) jest honorowym wykładowcą University of Aberdeen i także bierze udział w międzynarodowych konsultacjach na temat programów studiów. Wykorzystanie mobilności pracowników i współpracy międzynarodowej należy uznać za mocną stronę Wydziału.

Plany studiów i efekty kształcenia są konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi, głównie z podstawowymi pracodawcami (Lasy Państwowe, Zakłady Usług Leśnych, Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej, Parki Narodowe, sektor leśno-drzewny, towarzystwa naukowe oraz stowarzyszenia naukowo-techniczne działające w zakresie leśnictwa). Przedstawiciele wymienionych instytucji reprezentowani są w Radzie Pracodawców powołanej przez Dziekana Wydziału Leśnego. Na jego wniosek organizowane są cykliczne spotkania, w czasie których są opiniowane założenia organizacyjno-programowe dla poszczególnych planów studiów: rozwiązania w zakresie systemu ustawicznego doskonalenia zawodowego (studia podyplomowe); inspirowanie nowych specjalności i kierunków kształcenia leśników (powołanie kierunku: ochrona przyrody); bieżąca współpraca w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych leśników, między innymi - poszerzenie zajęć z Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP) i Geomatyki; podnoszenia rangi i znaczenia zawodu leśnika w społeczeństwie oraz promocji leśnictwa. Wykorzystanie w procesie dydaktycznym aktualnych i specyficznych (unikalnych) narzędzi zarządzania (SILP) wykorzystywanych przez głównego pracodawcę należy uznać za dobrą praktykę.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces kształcenia widoczny jest również podczas zajęć terenowych odbywanych na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego - Lasy Państwowe (PGL LP) oraz innych instytucji, w których czynnie uczestniczą pracodawcy. Przykładem są ostatnie terenowe ćwiczenia kompleksowe (60 godz.) w ramach 8. semestru

studiów niestacjonarnych I stopnia, zorganizowane w nadleśnictwach PGL LP: Szklarska Poręba, Śnieżka, Świeradów i Wałbrzych oraz w Leśnym Banku Genów w Kostrzycy i Karkonoskim Parku Narodowym.

Praktyki studenckie, moduły dyplomantów czy inne zorganizowane zajęcia studentów są często realizowane wspólnie z pracodawcami. Ważnym elementem współpracy z otoczeniem zewnętrznym jest umowa podpisana przez Wydział z Instytutem Dendrologii PAN w Kórniku, w ramach której studenci uczestniczą w realizacji grantów tego Instytutu, zdobywając i doskonaląc warsztat badawczy, a pracownicy Instytutu opiekują się dyplomantami WL. W wyniku tej współpracy studenci są także współautorami prac opublikowanych w czasopiśmie międzynarodowych indeksowanych przez „Journal Citation Reports”.

Wpływ pracodawców na jakość kształcenia zwiększył się w 2015 roku podczas realizacji na WL projektu „Zbuduj kompetencje i rozpocznij karierę! Program rozwoju dla Wydziału Leśnego”. Z ramienia pracodawców w tej formie wsparcia uczestniczyło 8 przedstawicieli dużych firm i organizacji pochodzących z sektora leśno-drzewnego.

Ważną platformą wymiany doświadczeń są konsultacje z Dziekanami innych Wydziałów Leśnych z SGGW w Warszawie czy Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Podsumowując, na oryginalność i nowatorstwo koncepcji kształcenia składają się: zasady wyboru i sposób realizacji indywidualnej ścieżki kształcenia przez studenta, dobór tytułów zakończenia studiów do realnych możliwości ich osiągnięcia przez studentów, koncepcja kształcenia uwzględniająca poziom, potrzeby edukacyjne i zaangażowanie studentów, umiędzynarodowienie studiów oraz realny wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na koncepcję kształcenia. Wymienione w tym akapicie hasła znajdują rozwinięcie w dalszej części raportu.

W dokumentach Raportu samooceny, Wydział przedstawił charakterystykę dorobku naukowego i dydaktycznego 74 nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku leśnictwo. Jakość kadry jest bardzo mocną stroną ocenianego kierunku. Analiza jej dorobku wskazuje na pełną zgodność prowadzonych badań nie tylko z dziedziną i dyscypliną do której odnoszą się efekty kształcenia kierunku ale wprost z tematyką prowadzonych przez tych nauczycieli zajęć. Dorobek naukowy jest znaczący. Niezależnie od wartości dorobku wyrażonej IF czy punktacją czasopism (w ciągu 4 lat liczba publikacji w czasopiśmie indeksowanych przez *Journal Citation Reports* wzrosła ponad dwukrotnie, a liczba punktów o ponad 1000) zwraca uwagę jego aktualność. Na wspomnianych 74 nauczycieli tylko w 2 przypadkach wykaz najważniejszej literatury kończy się na 2014 roku, z reguły jest to rok 2016 lub 2017.

Prowadzone badania mają charakter odkrywczy, jak i poznawczy; polegają na opisywaniu nowych gatunków grzybów, roślin i zwierząt, w tym głównie bezkręgowców oraz na opisie zależności i interakcji zjawisk oraz procesów zachodzących w ekosystemach leśnych. W ciągu ostatnich 5 lat pracownicy Wydziału realizowali i nadal realizują 18 projektów finansowanych ze środków NCN, NCBiR oraz funduszy UE.

W trakcie wizytacji przeanalizowano tematy 167 prac inżynierskich i 108 magisterskich. Stwierdzono, że studenci są aktywnie włączani w działalność badawczą jednostki. Tematy prac dyplomowych są zbieżne z badaniami prowadzonymi przez ich opiekunów. W latach 2012 -

2016 studenci byli wręcz wykonawcami projektów NCN (N N30902639 i DEC-2012/07/B/NZ9/01314). Gwarantuje to uzyskanie przez nich pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. W latach 2012-2016 ukazały się 62 publikacje z udziałem studentów. Studenci aktywnie uczestniczyli (referaty i postery) w 38 konferencjach międzynarodowych i krajowych

Na 74 nauczycieli minimum kadrowego 10 osób aktywnie uczestniczyło w programach wymiany międzynarodowej, część z nich wielokrotnie. Efektem tej aktywności są oryginalne, oparte na doświadczeniu zdobytym zagranicą, programy przedmiotów. W dorobku dydaktycznym tworzenie takich przedmiotów wykazało 5 osób. Pracownicy Wydziału mogą się poszczycić imponującym dorobkiem w zakresie skryptów, podręczników i innych opublikowanych materiałów dydaktycznych oraz edukacyjnych programów komputerowych. Bez uwzględniania materiałów do ćwiczeń, liczba takich opracowań wynosi 77 pozycji. Wydział Leśny, realizując wspólne projekty badawcze, współpracuje z wieloma wiodącymi ośrodkami w kraju i na świecie (Wydziały Leśne SGGW w Warszawie i UR w Krakowie, Instytut Badawczy Leśnictwa, Instytut Dendrologii PAN oraz ośrodki zagraniczne, takie jak University Centre in Svalbard, Swedish University of Agricultural Sciences, Shahrekord University Iran, Experimental Institute for Agricultural Zoology of Florence, University of Aberdeen, University Göttingen, University of Minnesota. Efektem tej współpracy jest przenikanie się doświadczeń z zakresu badań naukowych i systemów kształcenia w ośrodkach partnerskich oraz wpływ na rozwój kierunku leśnictwo, w tym jego umiędzynarodowienie, szczególnie w przypadku kadry i mniejszym stopniu w odniesieniu do studentów..

W osiągnięciach dydaktycznych większość nauczycieli deklaruje tworzenie nowych lub modyfikację prowadzonych przedmiotów, których tematyka jest zbieżna z prowadzonymi grantami i publikacyjnymi osiągnięciami naukowymi.

Na kierunku Leśnictwo, Wydział prowadzi studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Nauczanie, jak i efekty kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk leśnych i dyscypliny leśnictwo, w której Wydział ma pełne uprawnienia akademickie. Efekty kształcenia ocenianego kierunku studiów są zgodne z efektami dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych KRK dla szkolnictwa wyższego (Uchwały Senatu UPP 381/2012 i 166/2014). Umożliwiają one również uzyskanie zakładanych efektów kształcenia na poziomie 6 i 7 według Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego. Wydział, bazując na ponad 90-letnim doświadczeniu, realizuje pełne spektrum zagadnień związanych z leśnictwem jako działem gospodarki jak również jako dyscypliną naukową. Liczba efektów kształcenia wynosi w zakresie: wiedzy – 20 zarówno na studiach I jak i II stopnia, umiejętności – 14 (studia I stopnia) i 18 (studia II stopnia) oraz kompetencji społecznych – po 7 na studiach I i II stopnia. Są one sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty precyzyjnie określają wiedzę, umiejętności i kompetencje absolwenta, a pozwala na jednoznaczna ocenę ich osiągnięcia na każdym etapie weryfikacji. Ich uzyskanie pozwala na rozpoczęcie aktywności zawodowej w podmiotach gospodarczych i administracji

lub podjęcie studiów III stopnia. Absolwent jest również przygotowany do podjęcia działalności badawczej. W opisie efektów kształcenia dla studiów I stopnia uwzględniono pełny zakres efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich. Nabywaniu kompetencji inżynierskich sprzyjają prace projektowe i prace o charakterze ekspertyz wykonywane przez studentów. Na II stopniu kształcenia student uzyskuje tytuł magistra.

Efekty kształcenia określone dla poszczególnych przedmiotów zarówno na studiach I, jak i II stopnia są rozwinięciem i uszczegółowieniem efektów kierunkowych, co zachowuje ich spójność. Efekty kształcenia przyporządkowane praktyce zawodowej (4 semestr pierwszego stopnia) odwołują się do jednego efektu z zakresu wiedzy, dwóch z zakresu umiejętności i 5 dotyczących kompetencji społecznych. Analiza programu praktyk pozwala stwierdzić, że efekty tego modułu zostały bardzo trafnie i precyzyjnie dobrane w celu uzyskania efektów kierunkowych. Program studiów daje realną możliwość ich osiągnięcia.

Efekty kształcenia określone dla pracy inżynierskiej pozwalają sądzić, że praca ta przygotowuje do prowadzenia badań. W efekcie kształcenia przypisanym zarówno pracy magisterskiej jak i inżynierskiej podano, że „Potrafi określić cel pracy dyplomowej (dla I stopnia) lub magisterskiej (dla II stopnia). Ma to być: „doświadczenie, projekt, koncepcja, inwentaryzacja, ...”. Projekty i inwentaryzacje (ewentualnie z wykorzystaniem narzędzi badawczych) powinny być domeną prac inżynierskich natomiast prace magisterskie powinny mieć charakter badawczy (oryginalnych prac twórczych).

Określono efekty dotyczące znajomości języka obcego. Na I stopniu kształcenia „zna język/i obcy/(e) uznawane za podstawowy/(e) na poziomie B2 (I stopień - L1A_U01)/ B2+ (II stopień - L2A_U01) wg ESOKJ - wystarczającym do porozumiewania się i korzystania z literatury z zakresu leśnictwa”.

Efekty kierunkowe i przedmiotowe dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są identyczne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku leśnictwo jest zgodna z zapisami zamieszczonymi w misji i strategii Uczelni. Efekty kształcenia korespondują ściśle z zamieszczonymi w Strategii Uczelni, głównymi kierunkami badań prowadzonych na Wydziale. Analiza treści kształcenia zawartych w sylabusach przedmiotów pierwszego i drugiego stopnia pozwala stwierdzić, że uwzględniają one najnowsze osiągnięcia nauk leśnych, co wskazuje na ciągłe doskonalenie programu kształcenia. Treści nauczania, wykorzystują wzorce krajowe i zagraniczne, są na bieżąco aktualizowane w związku z rozwojem poszczególnych dyscyplin leśnictwa i potrzebami praktyki. Plany studiów i efekty kształcenia są konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi, głównie z podstawowymi pracodawcami, a ich przedstawiciele reprezentowani są w Radzie Pracodawców. Wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces kształcenia widoczny jest również podczas zajęć terenowych odbywanych na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego - Lasy Państwowe (PGL LP) oraz innych instytucji, w których czynnie uczestniczą pracodawcy. Praktyki studenckie, moduły dyplomantów czy inne zorganizowane zajęcia studentów często realizowane są wspólnie z pracodawcami. Wpływ pracodawców na jakość kształcenia zwiększył się w 2015

roku podczas realizacji projektu „Zbuduj kompetencje i rozpocznij karierę! Program rozwoju dla Wydziału Leśnego”. Z ramienia pracodawców w tej formie wsparcia uczestniczyło 8 przedstawicieli dużych firm i organizacji pochodzących z sektora leśno-drzewnego.

Na oryginalność i nowatorstwo koncepcji kształcenia składają się: zasady wyboru i sposób realizacji indywidualnej ścieżki kształcenia przez studenta, dobór tytułów zawodowych zakończenia studiów do realnych możliwości ich osiągnięcia przez studentów, koncepcja kształcenia uwzględniająca poziom, potrzeby edukacyjne i zaangażowanie studentów, umiędzynarodowienie studiów oraz realny wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na koncepcję kształcenia.

Jakość kadry jest bardzo mocną stroną ocenianego kierunku. Analiza jej dorobku wskazuje na pełną zgodność prowadzonych badań nie tylko z dziedziną i dyscypliną do której odnoszą się efekty kształcenia kierunku ale wprost z tematyką prowadzonych przez tych nauczycieli zajęć. Dorobek naukowy nauczycieli jest znaczący.

Studenci są aktywnie włączani w działalność badawczą jednostki. Tematy prac dyplomowych są zbieżne z badaniami prowadzonymi przez ich opiekunów. W latach 2012 - 2016 studenci byli wręcz wykonawcami projektów NCN (N N30902639 i DEC-2012/07/B/NZ9/01314). Gwarantuje to uzyskanie przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Pracownicy Wydziału mogą się poszczycić imponującym dorobkiem w zakresie skryptów, podręczników i innych opublikowanych materiałów dydaktycznych oraz edukacyjnych programów komputerowych. Bez uwzględniania materiałów do ćwiczeń liczba takich opracowań wynosi 77 pozycji. W osiągnięciach dydaktycznych większość nauczycieli deklaruje tworzenie nowych lub modyfikację prowadzonych przedmiotów, których tematyka jest zbieżna z prowadzonymi grantami i publikacyjnymi osiągnięciami naukowymi. Bardzo wysoko należy ocenić zaangażowanie nauczycieli akademickich w przygotowanie publikacji o charakterze dydaktycznym, które nie są „przeliczone” na punkty MNiSzW.

Wydział prowadzi studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, a efekty kształcenia odnosi się do dziedziny nauk leśnych i dyscypliny leśnictwo, w której Wydział ma pełne uprawnienia akademickie. Efekty kształcenia ocenianego kierunku studiów są zgodne z efektami dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Umożliwiają one uzyskanie zakładanych efektów kształcenia na poziomie 6 i 7 według Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego. Wydział bazując na 90-letnim doświadczeniu realizuje pełne spektrum zagadnień związanych z leśnictwem jako działem gospodarki jak również jako dyscypliną naukową.

Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Ich uzyskanie pozwala na rozpoczęcie aktywności zawodowej w podmiotach gospodarczych i administracji lub podjęcie studiów III stopnia. Absolwent jest również przygotowany do podjęcia działalności badawczej. W opisie efektów kształcenia dla studiów I stopnia uwzględniono pełny zakres efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu kształcenia. Wydział prowadzi

na poziomie II stopnia studia w języku angielskim (Forestry) bazujące na analogicznych efektach kształcenia.

Efekty kształcenia określone dla poszczególnych przedmiotów zarówno na studiach I jak i II stopnia są spójne z efektami kierunkowymi. Studia na obu poziomach umożliwiają realizację wszystkich zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Analiza programu praktyk pozwala stwierdzić, że efekty tego modułu zostały bardzo trafnie i precyzyjnie dobrane w celu uzyskania efektów kierunkowych. Termin odbywania praktyk jest prawidłowy, student posiada podstawową wiedzę z zakresu leśnictwa a liczba miejsc praktyk z dużą nadwyżką spełnia wymagania Wydziału. Efekty kształcenia zarówno dla kierunku jak i poszczególnych modułów kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Program studiów daje realną możliwość ich osiągnięcia. Efekty kierunkowe i przedmiotowe dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są identyczne.

Dobre praktyki

- wykorzystanie w procesie dydaktycznym aktualnych i specyficznych (unikatowych) narzędzi zarządzania (SILP) wykorzystywanych przez głównego - Lasy Państwowe;
- tematy prac dyplomowych są zbieżne z badaniami prowadzonymi przez ich opiekunów;
- podpisanie umowy z zewnętrzną jednostką badawczą (Instytutem Dendrologii PAN w Kórniku), w ramach której studenci uczestniczą w realizacji grantów ID PAN;
- prowadzenie studiów II stopnia w języku angielskim (Forestry).

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Koncepcja kształcenia wyrażona w programie studiów na kierunku leśnictwo jest oryginalna i może służyć za przykład do naśladowania. Na studiach I stopnia wszystkie przedmioty zawodowe są oferowane w wersji podstawowej i rozszerzonej. Dodatkowo studenci wybierają zajęcia w ramach modułu Wiedza obywatelska oraz przedsiębiorstwo (podmiot), w którym będą odbywać 4-tygodniową praktykę zawodową (PGL Lasy Państwowe, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Parki Narodowe). Instytucje wskazane w programie studiów jako miejsca praktyk są podstawowymi i najbardziej pożądanymi przez absolwentów miejscami pracy. Termin odbywania praktyk jest prawidłowy, student rozpoczynając praktykę posiada podstawową wiedzę z zakresu leśnictwa, natomiast liczba miejsc praktyk z dużą nadwyżką spełnia potrzeby Wydziału.

Student ma możliwość wyboru, która obejmuje 33% punktów ECTS. Rozszerzenia treści przedmiotów polegają na uszczegółowieniu podawanych treści i/lub na wprowadzeniu dodatkowych zagadnień. Analiza sylabusów przedmiotów wskazuje, że treści przedmiotów w wersjach rozszerzonych różnią się od wersji podstawowych, zachowując pełną zgodność z efektami kształcenia. Można mieć jedynie wątpliwość czy wybór wersji przedmiotu od 1 semestru jest zawsze świadomy i czy wszyscy studenci są do niego przygotowani. W przypadku studentów kończących technika leśne i aktywnych zawodowo studentów niestacjonarnych świadomość wyboru nie budzi zastrzeżeń. Natomiast dla studentów szkół średnich nie związanych z leśnictwem/naukami przyrodniczymi należy rozważyć wprowadzenie przedmiotu Propedeutika leśnictwa. Przyjęta koncepcja kształtowania indywidualnej ścieżki kształcenia daje studentom całkowitą swobodę w jej wyborze. Studenci nie są skrępowani ustalonym wskazaniem treści i jest to sposób w pełni nakierowany na ich potrzeby, zakłada jednak dużą dojrzałość i samoświadomość studentów. Wydział nie narzuca górnych limitów przyjęć na dany przedmiot w wersji rozszerzonej, co z punktu widzenia tworzenia harmonogramu studiów jest kłopotliwe. Tym bardziej, należy podkreślić determinację władz wydziału w uwzględnianiu w pierwszym rzędzie potrzeb studenta, a nie nauczyciela (utrudnione tworzenie harmonogramu zajęć, trudne w przewidywaniu obciążenie dydaktyczne osób/jednostek organizacyjnych). Podczas ostatniej oceny jakości kształcenia PKA (2011 r.) zespół wizytujący wskazywał, że *„Spełniony jest wymóg udziału przedmiotów do wyboru przez studentów, ale przyjęty sposób ich realizacji, poprzez obligatoryjny poziom podstawowy i fakultatywny poziom rozszerzony przedmiotów, nadmiernie zwiększa liczbę przedmiotów i czyni program studiów mniej przejrzystym”*. W 2012 roku opracowano nowy plan studiów (Komisja ds. programu studiów), w którym zrezygnowano z koncepcji

kształtowania indywidualnej ścieżki kształcenia przez studenta przez wybór podstawy i rozszerzenia danego przedmiotu, a zaproponowano dodatkowe przedmioty do wyboru w tzw. blokach przedmiotów. Plan ten poddano pod głosowanie na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 29 maja 2012 r. Rada Wydziału Leśnego dokonała wyboru realizowanego programu studiów w oparciu o podstawę i rozszerzenie. Uchwała nr 89b/11/12/. Warto zaznaczyć, że decydujący głos miało stanowisko przedstawicieli studentów, którzy poparli plan w oparciu o podstawę i rozszerzenie. Przeprowadzona próba modyfikacji programu świadczy o woli podnoszenia jakości kształcenia.

Na studiach II stopnia studenci wybierają formę realizacji języka obcego na poziomie B2+. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu kształcenia. Wydział prowadzi na poziomie II stopnia studia w języku angielskim (Forestry) bazujące na analogicznych efektach kształcenia. Studenci mogą wybrać inny język obcy (zajęcia prowadzone są wówczas przez studium języków obcych). Wyborowi podlega również zakres przedmiotu Wiedza prawno-ekonomiczna, zależny od jednostki prowadzącej zajęcia oraz specjalność studiów (3 semestr): Gospodarka leśna, Gospodarka leśna z łowiectwem lub Gospodarka leśna z rynkiem drzewnym. Dobór treści w ramach specjalności odpowiada potrzebom rynku pracy. Przedmioty do wyboru stanowią 47% punktów ECTS. Również w przypadku wyboru specjalności Wydział nie narzuca górnego limitu przyjęć na specjalność.

Nakład pracy studenta na studiach I stopnia wynosi 5600 godzin, w tym na studiach stacjonarnych: zajęcia kontaktowe 50%, pracy własnej 50%. W ramach zajęć kontaktowych: wykłady stanowią 30%, ćwiczenia 43%, ćwiczenia terenowe 9%, inne 18%. Na studiach niestacjonarnych zajęcia kontaktowe obejmują 31% ECTS, pracy własnej 69%. W ramach zajęć kontaktowych: wykłady 30%, ćwiczenia 48%, ćwiczenia terenowe i kompleksowe 3%, inne 19%. Nakład pracy studenta na studiach II stopnia wynosi 2300 godzin w tym na studiach stacjonarnych: zajęcia kontaktowe 50%, pracy własnej 50%. W ramach zajęć kontaktowych: wykłady 26%, ćwiczenia 39%, ćwiczenia terenowe 4%, inne 31%. Na studiach niestacjonarnych zajęcia kontaktowe 34%, pracy własnej 66%. W ramach zajęć kontaktowych: wykłady 25%, ćwiczenia 39%, inne 36%. Godziny zajęć kontaktowych na studiach niestacjonarnych I i II stopnia stanowią odpowiednio 62 i 68% godzin zajęć na studiach stacjonarnych. Punktowemu ECTS odpowiada czas pracy ok. 27 godzin. Przedstawione proporcje form zajęć są prawidłowe. Zwraca uwagę wyraźna przewaga zajęć kształtujących umiejętności w małych (15 osobowych) grupach zajęć (ćwiczenia laboratoryjne i projektowe). Nie budzi zastrzeżeń sposób przypisania punktów ECTS do poszczególnych modułów i przedmiotów, które są adekwatne do zakładanych celów i koniecznego nakładu pracy studenta.

Jednostki dydaktyczne w planie studiów wyodrębniono prawidłowo, treści przedmiotów i ich następstwo w większości przypadków nie budzą zastrzeżeń. Układ przedmiotów, na studiach I stopnia, w poszczególnych semestrach jest klasyczny dla kierunku leśnictwo i umożliwia nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności podstawowych, które pozwalają na realizację przedmiotów zawodowych. Przy doskonaleniu programu kształcenia warto zwrócić uwagę na takie zachowanie sekwencji modułów, aby studenci wcześniej zapoznali się z Typologią leśną a następnie efektywnie wykorzystają zdobytą wiedzę do realizacji przedmiotu Technika hodowli lasu. Korzystniejsze byłoby również umieszczenie w planie studiów

przedmiotu Produkcyjność lasu (semestr 5) przed przedmiotem Technika hodowli lasu (semestr 4) głównie z punktu widzenia studentów realizujących ten, ostatni z wymienionych przedmiot, w wersji rozszerzonej. Układ przedmiotów na studiach II stopnia jest prawidłowy, treści wspólne (semestr 1 i 2) umożliwiają osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów kształcenia. Treści wspólne dobrze przygotowują studentów do wyboru i realizacji modułów specjalnościowych.

Układ przedmiotów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest taki sam. Dobrą praktyką, zastosowaną na studiach I i II stopnia, jest zwiększenie liczby semestrów na studiach niestacjonarnych o jeden i zaplanowanie w tym czasie modułu zajęć w całości związanych z pracą dyplomową.

Zajęcia są realizowane w formie: wykładów; ćwiczeń laboratoryjnych, projektowych i terenowych (w tym tzw. kompleksowych) oraz seminariów. Proporcje form zajęć są prawidłowe. Zwraca uwagę wyraźna przewaga zajęć kształtujących umiejętności w małych (15 osobowych) grupach zajęć (ćwiczenia laboratoryjne i projektowe). Formy zajęć są różnorodne i prawidłowo dobrane do treści przedmiotów. Na kierunku leśnictwo ważną formą zajęć są ćwiczenia terenowe zapewniające bezpośredni kontakt z przedmiotem pracy leśnika. Na studiach stacjonarnych obu stopni ćwiczenia terenowe są przypisane do części przedmiotów. Wybór tych przedmiotów jest trafny. Wymiar ćwiczeń terenowych na studiach stacjonarnych nie jest wysoki ale wystarczający do uzyskania założonych efektów kształcenia, natomiast w ramach doskonalenia programu warto ponieść wysiłek zwiększenia liczby godzin tej formy zajęć. Problem ten jest dostrzegany przez Pracowników Wydziału. Na spotkaniu z Pracownikami wyrażali oni potrzebę zwiększenia liczby godzin przeznaczonych na realizację ćwiczeń terenowych. Władze Wydziału również dostrzegają taką potrzebę. W analizie SWOT po stronie słabych stron wymienia się „Niewystarczające dofinansowanie ćwiczeń terenowych”. Wydział angażuje się w poszerzanie możliwości i propozycji zajęć praktycznych w postaci praktyk i staży nie związanych bezpośrednio z programem kształcenia. W ostatnich latach Wydział realizował i realizuje, jak już wspomniano, dwa projekty. Pierwszy to „Zbuduj kompetencje i rozpocznij karierę! Program rozwoju dla Wydziału Leśnego” (1.10.2014-30.09.2015 POKL.04.01.01-00-087/14). Jego celem był rozwój kompetencji studentów przez wprowadzanie dodatkowych elementów praktycznych rozwijających kompetencje zawodowe, interpersonalne i analityczne, a tym samym zdobycie doświadczenia zawodowego i wzrost szans na stałą pracę po zakończeniu studiów. Wzięło w nich udział łącznie 152 studentów I i II stopnia, którzy uczestniczyli w certyfikowanych szkoleniach (arborysta, pilarz, brakarz), branżowych kursach języka angielskiego, warsztatach kompetencji interpersonalnych, wizytach studyjnych i płatnych stażach zawodowych. Drugi to „Studiujesz – praktykuj” – Program stażowy dla studentów Leśnictwa i Technologii DREWNA na UPP (1. 09. 2016-31. 08. 2018) , który zakłada wysłanie na 3-miesięczne staże 246 studentów I^o i II°. Na studiach niestacjonarnych ćwiczenia terenowe są realizowane tylko w formie tzw. ćwiczeń kompleksowych kończących cykl zajęć na I stopniu kształcenia (60 godzin). Ćwiczenia terenowe przewidziano tylko dla przedmiotu fitosocjologia. Na spotkaniu ze studentami niestacjonarnymi Zespół oceniający PKA zadał pytanie o rodzaj aktywności zawodowej studentów. Okazało się, że z wyjątkiem kilku osób, studenci pracują w zawodzie leśnika. Przy

dominacji takich miejsc zatrudnienia brak ćwiczeń terenowych nie jest mankamentem, natomiast struktura zatrudnienia powinna być na bieżąco monitorowana i w przypadku braku kontaktu studentów z zawodem rozmiar ćwiczeń terenowych powinien ulec zwiększeniu.

Zajęcia zostały zaplanowane zwykle w blokach 2-3 godzinnych z 15 minutowymi przerwami. W harmonogramie nie zauważa się zbyt długich przerw między zajęciami dla danej grupy zajęciowej. Na studiach stacjonarnych I stopnia zajęcia trwają maksymalnie do godziny 19-tej od poniedziałku do czwartku lub piątku do południa. Na stacjonarnych II stopnia studenci są mniej obciążeni programowymi zajęciami i trwają one do środy lub czwartku. Program pozwala zrealizować nakład pracy własnej. Studenci studiów niestacjonarnych odbywają zjazdy od piątku do niedzieli. Zajęcia trwają maksymalnie do godziny 20-tej. W harmonogramie widoczne są starania aby zajęcia w piątek odbywały się z opóźnieniem umożliwiającym dojazd, a w niedzielę zwykle kończą się w godzinach około południowych. Na tyle na ile jest to możliwe zasady higieny procesu nauczania są zachowane. Ewentualnego wyjaśnienia wymaga sposób realizacji ćwiczeń terenowych z fitosocjologii w bloku 15 godzinnym w jednym dniu na studiach niestacjonarnych I stopnia.

Na kierunku leśnictwo nie prowadzi się zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość.

Czas przewidziany na realizację treści kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia wymaga od studentów wyteżonej pracy i dobrej organizacji, ale jest wystarczający do ich osiągnięcia zarówno w skali całego programu jak i poszczególnych przedmiotów.

Koncepcja kształcenia na kierunku leśnictwo uwzględnia właściwą liczbę i strukturę zajęć dydaktycznych oraz czas ich trwania, co stwarza możliwość realizacji treści zawartych w programie kształcenia. Poszczególne zadania dydaktyczne, ich formy i sposoby realizacji są właściwie dobrane i dobrze przypisane do zakładanych efektów kształcenia. Można zatem uznać, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Zbieżność treści kształcenia z uzyskiwanymi efektami kształcenia potwierdzają następujące przykłady: Fitopatologia leśna: przyczyny chorób drzew leśnych (etiologia), przebieg i uwarunkowania choroby infekcyjnej, ochrona roślin przed chorobami, najważniejsze choroby drzew leśnych – efekt w zakresie wiedzy L1A_W03 ma podstawową wiedzę z zakresu biologii (w tym botaniki leśnej dendrologii i zoologii leśnej) oraz ekologii i fizjologii roślin, grzybów i zwierząt leśnych, ich roli w ekosystemach, zależnościach między nimi i oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze i związane z tą wiedzą umiejętności - L1A_U04 rozpoznaje podstawowe zwierzęta bytujące w lesie, w tym owady, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków stwarzających zagrożenie dla ekosystemów leśnych i gatunków pożytecznych oraz zdiagnozować stopień zagrożenia gradacjami szkodników i sposoby ich zapobiegania i zwalczania; Gospodarowanie zasobami leśnymi: *podział zasobów leśnych, zasoby leśne na świecie i w Polsce, stabilność drzew i drzewostanów, zagospodarowanie drzewostanów pokłeskowych, certyfikacja gospodarki leśnej, prognozowanie rozwoju zasobów drzewnych w Polsce* - efekt w zakresie wiedzy L2A_W07 posiada rozszerzoną wiedzę o surowcu drzewnym, budowie drewna, jego właściwościach, z uwzględnieniem warunków środowiskowych i stosowanych zabiegów gospodarczych i związane z tą wiedzą umiejętności - L1A_U09 analizuje i opisuje zjawiska przyrodnicze zachodzące w ekosystemach leśnych,

potrafi przeprowadzić kompleksową inwentaryzację i ocenę ekosystemu leśnego i zasobów leśnych oraz dokonać analizy wyników i przedstawić prognozę rozwoju lasu, ze szczególnym uwzględnieniem sporządzania planów gospodarczych i ochronnych.

Proces kształcenia jest dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych, a studenci o dużych uzdolnieniach i aspiracjach mają możliwość indywidualizacji programu studiów. Dla studentów wykazujących szczególne zainteresowania i uzdolnienia związane z prowadzeniem badań istnieje możliwość odbywania indywidualnego toku studiów, za zgodą dziekana i pod kierunkiem opiekuna, co najmniej ze stopniem doktora habilitowanego. Wydział dba o rozwój dodatkowych kompetencji kierunkowych i miękkich oraz udział studentów w ponadprogramowych stażach i praktykach krajowych i zagranicznych. Podczas spotkania z nauczycielami deklaruwali oni, podając przykłady, wsparcie dla studentów szczególnie zainteresowanych poszerzaniem wiedzy. Jeżeli zbierze się grupa studentów i poprosi o dodatkowe zajęcia, wyjazd terenowy, wizytę w arboretum, nauczyciele nie odmawiają ale wychodzą naprzeciw oczekiwaniom studentów prowadząc takie zajęcia w ramach tzw. „innych z udziałem nauczyciela”. Mocną stroną Wydziału i jego ogromnym atutem, w systemie kształcenia jest szeroki zakres aktywności i wysoki poziom naukowy Koła naukowego leśników (działającego od 1919 roku). Studenci realizują swe zainteresowania i doskonałą warsztat badawczy pod opieką doświadczonych pracowników naukowych. W skład Koła wchodzi 10 prężnie działających sekcji. Wymienione wcześniej osiągnięcia publikacyjne i konferencyjne są głównie udziałem studentów zrzeszonych w Kole naukowym. Dodatkowo należy wymienić 18 studentów, którzy zdobyli prestiżowe nagrody, medale w konkursach krajowych i międzynarodowych (lata 2012-2016), czterech studentów zdobyło nagrodę MNiSW (lata 2014-2016). Studenci Koła naukowego biorą również aktywny udział w promocji Wydziału i upowszechnianiu wiedzy podczas takich inicjatyw jak: Poznański Festiwal Nauki i Sztuki, Noc Naukowców czy warsztaty tematyczne w ramach różnych nauk. Dobrą praktyką jest unikalna inicjatywa pod nazwą „Lasy Świata”. Jest to stypendium umożliwiające udział studentów w zagranicznych wyjazdach naukowych w różne regiony geograficzne, tak aby uczestnicy mogli poznać różnorodne formacje leśne, sposoby ich funkcjonowania, instytucje i organizacje zajmujące się gospodarowaniem i ochroną lasów, badaniami naukowymi oraz kształceniem kadr dla leśnictwa. Stypendium jest nagrodą za aktywną działalność na rzecz Uczelni, Wydziału i społeczności akademickiej (zawody, turnieje, konkursy, olimpiady, konferencje, działalność organizacyjna, aktywność naukowa, działania charytatywne, wzorowa postawa koleżeńska). Stypendia przyznaje Komisja na wniosek osoby zainteresowanej. W skład Komisji wchodzi: dziekan lub prodziekan (jako przewodniczący), trzech przedstawicieli studentów (nie mogą to być osoby ubiegające się o stypendium), trzech przedstawicieli pracowników Wydziału oraz po jednym przedstawicielu każdego fundatora stypendium. Dotychczas odbyły się wyprawy na: Karaiby, Borneo, Sumatrę i do Amazonii. Tok postępowania kwalifikacyjnego, przebieg wyprawy oraz sprawozdania multimedialne są zamieszczane na stronie internetowej Wydziału.

Na Wydziale stosuje się praktykę proponowania studentom zajęć wyrównawczych. Dotyczą one przedmiotów podstawowych (matematyka, fizyka, chemia) i studentów, których

wiedza wyniesiona ze szkoły średniej ogranicza możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia z tych przedmiotów.

Podczas rozmowy studentów z ZO wyrazili oni pozytywną opinię na temat form zajęć oraz stosowanych metod kształcenia. Stwierdzili też, że formy zajęć, w których uczestniczą motywują ich do nauki i wymagają dużych nakładów samodzielnej pracy, co jest bardzo pozytywnym aspektem. W bardzo pozytywny sposób studenci wypowiedzieli się na temat harmonogramu studiów i kolejności odbywanych przedmiotów. Na pierwszym roku są przedmioty poszerzające wiedzę ogólną z zakresu leśnictwa, a z każdym rokiem pojawiają się przedmioty z wiedzy specjalistycznej, co znajduje duże uznanie w środowisku studenckim. Opinię tą podzielają zarówno studenci studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych stopnia I jak i stopnia II.

Program studiów na kierunku leśnictwo umożliwia wybór modułów/przedmiotów zgodnie z zainteresowaniami studentów. W czasie spotkania ze studentami była obecna studentka, która skorzystała z indywidualnego toku studiów, już w czasie studiów inżynierskich. Studentka wypowiedziała się bardzo korzystnie na temat tej możliwości i współpracy z Wydziałem w tej kwestii.

Ponadto studenci wyrazili bardzo przychylną opinię w kwestii kontaktu z prowadzącymi zajęcia. W razie zaistnienia potrzeby skontaktowania się z danym wykładowcą można to zrobić drogą mailową lub telefoniczną. Studenci stwierdzili, że zawsze otrzymują niezbędną pomoc oraz duże wsparcie ze strony nauczycieli akademickich. Studenci studiów stacjonarnych obecni na spotkaniu byli też zadowoleni z wyznaczonych przez nauczycieli godzin konsultacji, na których dodatkowo mogli uzyskać pomoc. Niestety nieco odmienną opinię wyrazili studenci studiów niestacjonarnych, którzy stwierdzili, że niektórzy wykładowcy ustalają dla nich godziny konsultacji w dni robocze. W związku z tym, że większość ze studentów studiów niestacjonarnych na kierunku leśnictwo pracuje w tygodniu to pojawienie się na godzinach konsultacji w tym czasie jest dla nich niemożliwe. Jednak łatwość kontaktu między studentami a wykładowcami poprzez telefon lub mail sprawia, że studenci mają możliwość uzyskania niezbędnej pomocy.

Zespół PKA ocenił losowo wybrane prace dyplomowe i etapowe. W losowaniu prac dyplomowych uwzględniono oba poziomy kształcenia w ramach obu form studiów. Wybrano prace różniące się ocenami. Prace etapowe wybrano według podobnego klucza uwzględniając dodatkowo różne ich formy. Były one ocenione z wykorzystaniem pełnej skali ocen, a uzyskiwane przez studentów wyniki pokazują, że weryfikacja osiągania efektów kierunkowych prowadzona jest rzetelnie i na podstawie jasno określonych zasad i kryteriów.

Przy ocenie efektów kształcenia wykorzystuje się różne formy etapowych prac kontrolnych, dostosowanych do specyfiki przedmiotu: sprawdziany z pytaniami otwartymi, problemowymi i analizą przypadku; projekty obliczeniowe – graficzno-opisowe czasem z wykorzystaniem specjalistycznego programowania; rozpoznawanie taksonów; sprawozdania i raporty z ćwiczeń. Projekty są często kwalifikowane jako zaliczony/niezaliczony zaś ocena wynika z powiązanego tematycznie sprawdzianu. Prace kontrolne z wyjątkiem sprawdzianów mogą być indywidualne lub grupowe. Zaliczenie wykładów odbywa się w formie egzaminu:

pisemnego (pytania otwarte, test) lub ustnego. Metody sprawdzania i oceny są trafnie dobrane do specyfiki przedmiotów, zawierają ocenę kompleksową i zapewniają sprawdzenie i ocenę wszystkich zakładanych efektów kształcenia na poziomie modułów zajęć. Poszczególnym efektom przedmiotowym przypisana jest forma oceny stopnia jego osiągnięcia. Jako dobrą praktykę należy wskazać przypisanie poszczególnym etapom zaliczenia (formującym, etapowym, podsumowującym) udziału procentowego w ocenie końcowej. Podane formy zaliczeń są przyporządkowane do efektów kształcenia, ich udział procentowy w ocenie jest wyszczególniony w sylabusach przedmiotów.

Prace projektowe zawierają informacje zwrotne dla studentów w formie zaznaczenia błędów i wskazania elementów do poprawy. Sprawdziany pisemne zawierają pytania o właściwym poziomie trudności. Odpowiedzi na pytania są oceniane w skali punktowej (co stanowi informację zwrotną dla studenta co do zakresu materiału wymagającego poprawy) a ocena końcowa wynika z sumy punktów. Referaty indywidualne i eseje nie zawsze zawierały uwagi prowadzącego. Podsumowaniem prac kontrolnych jest czasem dyskusja z oceną aktywności, która może stanowić formę przekazania studentom informacji zwrotnej.

Tematyka prac dyplomowych była związana ze specjalnościami reprezentowanymi przez opiekunów prac, a studenci byli włączani w realizację projektów badawczych kierowanych przez opiekunów prac, co należy ocenić jako wysoce pozytywne. Ocenione prace dyplomowe były zgodne z efektami kształcenia dla kierunku leśnictwo. W większości były to opracowania na wysokim poziomie. Na 15 ocenionych prac w przypadku czterech stwierdzono, zawyżenie ocen (o 0,5 – 1). Jak już wspomniano, przyjęte kryteria dyplomowania nie wprowadzają wyraźnego rozróżnienia między pracą inżynierską a magisterską, natomiast warunki: co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań (I stopień) oraz udział w badaniach (II stopień) były spełnione z nawiązką. Rozróżnienie między pracą inżynierską, a magisterską podano w raporcie samooceny pisząc, że „prace dyplomowe studentów I^o mogą mieć charakter ekspercki, projektów lub eksperymentalny ...” oraz „prace dyplomowe studentów II° są pracami naukowymi realizującymi postawione cele i weryfikującymi postawione hipotezy badawcze”. Analiza wybranych prac inżynierskich (załącznik 3, część II) wskazuje, że cel ten jest przez studentów osiągnięty, a ich charakter często odpowiada pracom badawczym. Modułom zajęć na II stopniu kształcenia, służącym zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie leśnictwo, przypisano punkty w wymiarze 77 %, co sprawia, że prace magisterskie mają charakter prac badawczych. Podane, w tym miejscu, charakterystyki prac są trafnie sformułowane i powinny się znaleźć w dokumencie Zasady dyplomowania oraz w efektach modułu „Praca dyplomowa”. Monitorowanie procesu dyplomowania obejmuje: analizę zgodności tematu prac dyplomowych z kierunkowymi efektami kształcenia (Komisja ds. Jakości Kształcenia), sprawdzenie zakresu i aspektów naukowych pracy, prezentację pracy podczas seminariów, sprawdzenie pracy przez opiekuna, recenzję, egzamin dyplomowy przed trzyosobową komisją (przewodniczący: dziekan lub prodziekan lub osobę wyznaczoną przez dziekana, opiekun pracy, recenzent). Zapobieganie plagiatom oraz ich wykrywanie reguluje Zarządzenie Rektora nr 124/2013. W minionych latach weryfikowano 10% losowo wybranych prac dyplomowych i nie stwierdzono plagiatów. Prace dyplomowe objęte są prawami autorskimi. Terminarz dyplomowania jest

ogłaszany zgodnie z Zarządzeniem nr 126/2013 Rektora UPP na 15 miesięcy przed terminowym ukończeniem studiów.

Zakres i problematyka zadań, które student musi zrealizować podczas praktyk są trafnie dobrane do specyfiki zakładu ich odbywania a jednocześnie zgodna z efektami kierunkowymi związanymi z tą formą kształcenia. Brak jedynie ramowego programu dla Biur Urządzania Lasu. Podczas wizytacji Koordynator ds. praktyk studenckich zapewniał, że program taki istnieje, wymaga tylko uzupełnienia na stronie internetowej Wydziału. Osiągane przez studentów efekty kształcenia są przydatne w typowych dla leśników miejscach zatrudnienia.

Oceny uzyskane przez studentów były wiarygodne a poziom prac, które uzyskały podobne oceny był porównywalny. Podczas wizytacji przeanalizowano strukturę ocen końcowych ostatniej sesji egzaminacyjnej. Stwierdzono dla większości przedmiotów pełen zakres nadanych ocen. W zależności od trudności danego przedmiotu rozkład ocen był prawo lub lewo skośny.

O wyborze metod weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia decyduje kierownik przedmiotu i znajdują się one w sylabusie. Formy i kryteria weryfikacji efektów kształcenia pozwalają na ocenę stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Sylabusy są omawiane na pierwszych zajęciach. Planowane kolokwia zapowiadane są z wyprzedzeniem, a terminy egzaminów są uzgadniane ze studentami. Nadzór nad wykonaniem i jakością zajęć dydaktycznych realizowanych w jednostce sprawuje jej kierownik. Weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów dokonuje prowadzący zajęcia, stosując metody zapisane w sylabusie. Dokumentacja jest przechowywana w jednostce macierzystej prowadzącego wyjątkowo długo bo aż przez 5 lat. Treść sylabusów (karta przedmiotu/modułu) regulowana jest zarządzeniem Rektora nr 97/2012 (załącznik nr 1) i zawiera wszystkie potrzebne elementy. Studenci mają dostęp do opisu przedmiotu przez Internet (aplikacja Wirtualny Dziekanat). W raporcie samooceny zadeklarowano, że jednym ze sposobów analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu kształcenia i uczenia się studentów jest analiza uzyskanych ocen końcowych z danego przedmiotu.

Jedynie studenci studiów niestacjonarnych wyrazili na spotkaniu z ZO mniej przychylną opinię w kwestii ustalania terminów egzaminów. Stwierdzili oni bowiem, że zdarzyła się już kilka razy sytuacja, że wykładowca ustalił termin egzaminu w ciągu tygodnia, a nie w czasie weekendu.

Studenci uważają, że formy zaliczeń są adekwatne i umożliwiają sprawdzenie stopnia osiągnięcia zakładanych dla przedmiotu efektów kształcenia. W ich opinii są oceniani rzetelnie, a system oceniania jest przejrzysty i zrozumiały.

W razie wystąpienia sytuacji konfliktowych studenci mogą się zgłosić bezpośrednio do prowadzącego zajęcia w celu rozwiązania problemu. W sytuacjach konfliktowych związanych z ocenianiem uzyskanych efektów Regulamin studiów przewiduje, w przypadku zaliczenia odwołanie do kierownika jednostki realizującej przedmiot, a w przypadku egzaminu do dziekana, szczególnie zasady postępowania są prawidłowo opisane i gwarantują zachowanie obiektywności w ocenie uzyskanych efektów kształcenia. Dodatkową możliwością jest udział w ankietyzacji mającej na celu ocenę pracownika naukowo- dydaktycznego. We wzorze ankiety przedstawionej ekspertom widać, że występuje w niej wolne miejsce na uwagi własne studentów, a pytania zamknięte są sformułowane zrozumiale. Dzięki temu studenci mają

możliwość szczerzej i anonimowej wypowiedzi. W razie wystąpienia ocen negatywnych Wydział jest przygotowany i zobowiązuje się do wprowadzenia działań naprawczych w procesie dydaktycznym.

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu są stosowane formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów. Warunki i tryb rekrutacji corocznie określa Uchwała Senatu (267/2015, 268/2015, 269/2015, 377/2016, 378/2016, 379/2016, 380/2016) na podstawie Uchwały Rady Wydziału (38e/13/14 – zasady rekrutacji na rok 2015/2016 i 83/14/15 - na rok 2016/2017). Inne akty prawne to Uchwały Senatu (329/2012, 171/2014) oraz Zarządzenia Rektora (2/2016, 31/2016, 39/2016 zał. 1 i 2, 50/2016, 52/2016, 5/2017). Rekrutacja odbywa się w dwóch etapach, pierwszy w trybie rejestracji elektronicznej (konta kandydatów na portalu Wirtualnego Dziekanatu), drugi – po pozytywnym spełnieniu warunków pierwszego etapu – związany z dostarczeniem kompletnej dokumentacji w formie materialnej. Dokumenty i wszystkie informacje rekrutacyjne są dostępne na stronach internetowych Uczelni i Wydziału. Wydziałową Komisję Rekrutacyjną (WKR) powołuje Rada Wydziału (uchwały 25/15/16 komisja studia stacjonarne i 26/15/16 komisja studia niestacjonarne w 2016 roku oraz 33/16/17 – na studia stacjonarne i niestacjonarne w 2017 roku), działając według szczegółowego harmonogramu. Kandydaci mają możliwość kontaktu z WKR: telefon komórkowy, e-mail i bezpośrednio spotkania.

Na studia I stopnia kandydaci przyjmowani są według listy rankingowej. Przedmioty maturalne i inne formy aktywności (udział w olimpiadach) są dobrane w powiązaniu z zapewnieniem doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Na szczególną dbałość o jakość kształcenia i bezstronność wskazują zasady rekrutacji przyjęte na II stopniu kształcenia. Postępowanie kwalifikacyjne odbywa się na podstawie rankingu wynikającego z podsumowania średniej z ocen kończących przedmioty studiów pierwszego stopnia oraz wyniku ukończenia tych studiów (ocena na dyplomie). 75% limitu miejsc wypełniają absolwenci kierunków leśnictwo. Uzupełnienie limitu następuje na podstawie wyników testu kwalifikacyjnego (weryfikującego efekty kształcenia z zakresu studiów I stopnia) do tej formy kwalifikacji mogą przystąpić absolwenci kierunków leśnictwo lub innych. W procedurze wymieniono zagadnienia objęte testem kwalifikacyjnym oraz podano literaturę podstawą. W założeniu przyjęte zasady mają promować studentów najlepszych (niekoniecznie kończących studia I stopnia w Poznaniu) i dać szansę studentom kierunków pokrewnych. Dodatkowo Wydział zdecydował się zrezygnować z nadawania tytułu magistra inżyniera po studiach II stopnia, co jest pozytywnym ewenementem, gdyż pozwala pracodawcy zidentyfikować szkołę, która nadała niezwykle ważny w praktyce tytuł inżyniera. Wydział ocenia również krytycznie realną możliwość osiągnięcia przez licencjata wszystkich efektów inżynierskich w trakcie 3 semestrów studiów. Dla Wydziału taka decyzja jest odważna i ryzykowna, gdyż obniża liczbę kandydatów, jest natomiast uczciwa.

Studenci opisane powyżej zasady rekrutacji uważają za przejrzyste i sprawiedliwe. Nie mieli oni żadnych zastrzeżeń, co do formy przyjmowania kandydatów na I i na II stopień studiów. Zdanie to podzielają studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych.

Zasady uznawania efektów i okresów kształcenia, jak też kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym normuje „Instrukcja w sprawie przenoszenia osiągnięć studenta...” wydana przez Prorektora ds. Studiów (na podstawie Statutu i Regulaminu studiów UP) z dnia 06.02.2014 r.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się określa Uchwała Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego (284/2015) dla wszystkich kierunków studiów. Ustalono limity miejsc dla tego trybu do 20% studentów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Ich potwierdzenie, poprzedzone stosownym wnioskiem kandydata, jest warunkiem jego przyjęcia na studia. Potwierdzone efekty uczenia się umożliwiają zaliczenie do 50% punktów ECTS wymaganych na danym kierunku i profilu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (sylabusy, Uchwały Senatu UP: 381/2012, 166/2014). Na podstawie wniosku kandydata dziekan powołuje komisję weryfikującą. W czasie rekrutacji 2016/2017 nie wpłynął żaden wniosek o uznanie efektów kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia wyrażona w programie studiów na kierunku leśnictwo w UP w Poznaniu jest oryginalna i może służyć za przykład do naśladowania. Przyjęta koncepcja kształtowania indywidualnej ścieżki kształcenia daje studentom całkowitą swobodę w jej wyborze. Studenci nie są skrupowani odgórnym doбором treści i jest to sposób w pełni nakierowany na ich potrzeby, zakłada jednak dużą dojrzałość i samoświadomość studentów. Proporcje form zajęć są prawidłowe. Zwraca uwagę wyraźna przewaga zajęć kształtujących umiejętności w małych (15 osobowych) grupach zajęć (ćwiczenia laboratoryjne i projektowe). Nie budzi zastrzeżeń sposób przypisania punktów ECTS do poszczególnych modułów i przedmiotów, które są adekwatne do zakładanych celów i nakładów pracy studenta. Jednostki dydaktyczne w planie studiów wyodrębniono prawidłowo, treści przedmiotów i ich następstwo w większości przypadków nie budzą zastrzeżeń. Układ przedmiotów, na studiach I stopnia, w poszczególnych semestrach jest klasyczny dla kierunku leśnictwo i umożliwia nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności podstawowych (wstępnych), które pozwalają na realizację przedmiotów zawodowych. Układ przedmiotów na studiach II stopnia jest prawidłowy, treści wspólne (semestr 1 i 2) umożliwiają osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów kształcenia dla tego stopnia. Treści wspólne dobrze przygotowują studentów do wyboru i realizacji modułów specjalnościowych. Układ przedmiotów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest taki sam. Dobrą praktyką, zastosowaną na studiach I i II stopnia, jest zwiększenie liczby semestrów na studiach niestacjonarnych o jeden i zaplanowanie w tym czasie modułu zajęć w całości związanych z pracą dyplomową. Czas przewidziany na realizację treści kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia jest wystarczający do ich osiągnięcia zarówno w skali całego programu jak i poszczególnych przedmiotów.

Koncepcja kształcenia na kierunku leśnictwo uwzględnia właściwą liczbę i strukturę zajęć dydaktycznych oraz czas ich trwania, co stwarza możliwość realizacji treści zawartych w programie kształcenia. Poszczególne zadania dydaktyczne, treści kształcenia i ich formy oraz

sposoby realizacji są właściwie dobrane i dobrze przypisane do zakładanych efektów kształcenia. Można zatem uznać, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Proces kształcenia jest dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych, a studenci o dużych uzdolnieniach i aspiracjach mają możliwość indywidualizacji programu studiów. Dla studentów wykazujących szczególne zainteresowania i uzdolnienia związane z prowadzeniem badań istnieje możliwość odbywania indywidualnego toku studiów, za zgodą dziekana i pod kierunkiem opiekuna co najmniej ze stopniem doktora habilitowanego. Mocną stroną Wydziału i jego ogromnym atutem, w systemie kształcenia, jest obecność, wysoki poziom i szeroki zakres aktywności Koła naukowego leśników (działającego od 1919 roku). Studenci realizują swe zainteresowania i doskonałą warsztat badawczy pod opieką doświadczonych pracowników naukowych WL. Prace etapowe były ocenione z wykorzystaniem pełnej skali ocen, a uzyskiwane przez studentów wyniki pokazują, że weryfikacja osiągnięcia efektów kierunkowych prowadzona jest rzetelnie i na podstawie jasno określonych zasad i kryteriów. Prace etapowe zawierają informacje zwrotne dla studentów. Sprawdziany pisemne zawierają pytania o właściwym poziomie trudności. Tematyka prac dyplomowych była związana ze specjalnościami reprezentowanymi przez opiekunów prac, co należy wysoko ocenić, a studenci byli włączani w realizację projektów badawczych kierowanych przez opiekunów prac. Ocenione prace dyplomowe były zgodne z efektami kształcenia dla kierunku leśnictwo. W większości były to opracowania na wysokim poziomie i zapewniają co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań (I stopień) oraz udział w badaniach (II stopień).

Zakres i problematyka zadań, które student musi zrealizować podczas praktyk są trafnie dobrane do specyfiki zakładu ich odbywania a jednocześnie zgodna z efektami kierunkowymi związanymi z tą formą kształcenia. Osiągane przez studentów efekty kształcenia są przydatne w typowych dla leśników miejscach zatrudnienia.

Zasady uznawania efektów i okresów kształcenia, jak też kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym oraz Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się normują akty prawne dostępne na stronie internetowej Wydziału.

Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów przy zachowaniu równych szans w podjęciu kształcenia.

Podsumowując zebraną od studentów opinię w zakresie programu kształcenia oraz możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ona mocno pozytywna. Mocną stroną Wydziału jest to, że jego działania w tym zakresie są bardzo przejrzyste i zrozumiałe. Zarówno w kwestii rekrutacji, czy programu i planu studiów. Odzwierciedla się to w przychylnej opinii studentów, którą wyrazili w czasie spotkania z ZO. Słabą stroną jest sytuacja mająca miejsce na studiach niestacjonarnych, jeżeli chodzi o ustalanie terminów egzaminów i godzin konsultacji, z tym, że to drugie jest trochę niwelowane przez łatwą drogę kontaktu z wykładowcami.

Dobre praktyki

- proponowanie zajęć wyrównawczych (matematyka, fizyka, chemia) studentom, których wiedza wyniesiona ze szkoły średniej ogranicza możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia z tych przedmiotów;
- możliwość daleko idącej indywidualizacji studiów poprzez wprowadzenie przedmiotów na poziomie podstawowym i rozszerzonym;
- przypisanie poszczególnym etapom zaliczenia (formującym, etapowym, podsumowującym) udziału procentowego w ocenie końcowej;
- zapewnienie wyboru formy realizacji języka obcego na poziomie B2+ na studiach II stopnia: przedmiot Forestry prowadzony przez pracowników Wydziału, różnych specjalności lub zajęcia prowadzone przez studium języków obcych;
- stypendium pod nazwą „Lasy Świata” za aktywną działalność na rzecz Uczelni, Wydziału i społeczności akademickiej;
- nadawanie absolwentom studiów II stopnia tytułu zawodowego magistra, mimo spełniania warunków do nadania tytułu mgr inż., co pozwala pracodawcy zidentyfikować szkołę, która nadała niezwykle ważny w praktyce tytuł inżyniera.

Zalecenia

- w związku z możliwością wyboru indywidualnej ścieżki kształcenia od 1 semestru studiów I stopnia, należy rozważyć wprowadzenie zajęć z zakresu Propedeutyki leśnictwa dla studentów niebędących absolwentami techników leśnych i nieaktywnych zawodowo studentów niestacjonarnych.
- przy doskonaleniu programu kształcenia warto zwrócić uwagę na takie rozplanowanie zajęć aby studenci wcześniej zapoznali się z Typologią leśną aby później efektywnie wykorzystać zdobytą wiedzę do realizacji przedmiotu Technika hodowli lasu; korzystniejsze byłoby również umieszczenie w planie studiów przedmiotu Produkcyjność lasu przed przedmiotem Technika hodowli lasu, głównie z punktu widzenia studentów realizujących ten ostatni przedmiot w wersji rozszerzonej;
- wymiar ćwiczeń terenowych na studiach stacjonarnych nie jest wysoki, ale wystarczający do uzyskania założonych efektów kształcenia, natomiast w ramach doskonalenia programu warto ponieść wysiłek zwiększenia liczby godzin tej formy zajęć;
- rozróżnienie między pracą inżynierską a magisterską, które podano w raporcie samooceny jest trafnie sformułowane i powinno się znaleźć w dokumencie Zasady dyplomowania oraz w efektach modułu „Praca dyplomowa”;
- w dokumencie dotyczącym praktyk zawodowych (Załącznik 3. Ramowy program praktyk LP, PN_0.doc) należy uzupełnić ramowy program praktyk zawodowych odbywanych w Biurach Urządzania Lasu;
- w celu uniknięcia niekomfortowych dla studentów terminów zaliczeń Władze Wydziału powinny zwrócić uwagę poszczególnym wykładowcom i zasugerować, że terminy zaliczeń i konsultacji muszą być dostosowane do formy i trybu studiów.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera zasady dotyczące projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu kształcenia, które określają: Uchwała Senatu nr 317/2011 z dn. 14 grudnia 2011 r. *w sprawie wytycznych dla rad wydziałów dotyczących tworzenia programów kształcenia* oraz Zarządzenie Rektora nr 26/2012 z dn. 29 lutego 2012 r. *w sprawie wzoru wniosków rad wydziałów, stanowiących podstawę do podjęcia przez Senat uchwał o określenie efektów kształcenia, utworzenie kierunków studiów lub wnioskowania o uprawnienia do prowadzenia kierunku studiów*. Zgodnie z regulacjami zawartymi w powyższych aktach prawnych aktualnie realizowany program kształcenia na kierunku *leśnictwo* został opracowany przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia powołany przez Dziekana. Program kształcenia zatwierdziła Rada Wydziału, po zasięgnięciu opinii właściwego organu Samorządu studenckiego.

Z uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż w pracach nad tworzeniem programów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów uczestniczyli interesariusze wewnętrzni, którymi są nauczyciele akademicy i studenci, a także interesariusze zewnętrzni, działający w Radzie Pracodawców.

Bieżące monitorowanie oraz okresowy przegląd programu kształcenia uwzględniający jego ocenę na kierunku *leśnictwo*, odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu nr 127/2013 z dn. 23 sierpnia 2013 r. *w sprawie wprowadzenia procedury oceny programu kształcenia*. Uczestnikami w/w procesu są: Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (KZdsJK), w tym studenci, interesariusz zewnętrzny, nauczyciele akademicy, Prodziekan ds. studiów oraz Rada Wydziału. Załączniki procedury oceny programów kształcenia stanowią: Karta procedury, wykaz przedmiotów (modułów) podlegających ocenie, protokół oceny programu przedmiotu na podstawie sylabusu (karty przedmiotu), raport oceny programu kształcenia dla kierunku studiów oraz instrukcja oceny programu kształcenia na kierunku studiów. Ponadto program kształcenia opiniuje działająca przy Wydziale Leśnym Rada Pracodawców.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami ocenie podlegają: efekty kształcenia, treści programowe, sekwencja przedmiotów, formy realizacji efektów kształcenia, proces dyplomowania oraz praktyki zawodowe. Wykaz przedmiotów (modułów) podlegających okresowej ocenie przygotowuje przewodniczący Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Członkowie Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, wyznaczeni do przeprowadzenia oceny dokonują weryfikacji sylabusów (kart) wszystkich przedmiotów (modułów) występujących w programie kształcenia na ocenianym kierunku i poziomie kształcenia w celu sprawdzenia poprawności w ich wypełnianiu, a zatem oceniają: zgodność sylabusów z programem kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności efektów kształcenia uzyskiwanych na zajęciach z danego przedmiotu, z kierunkowymi efektami kształcenia, posługując się tzw. macierzą efektów; czy założone efekty kształcenia dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla ocenianego przedmiotu są możliwe do uzyskania przy przekazaniu studentom treści programowych zapisanych w sylabusie przedmiotu,

realizowanych w formie wykładów, ćwiczeń i innych oraz przy zastosowanych metodach dydaktycznych; oceniają poprawność zaplanowanej liczby godzin zajęć i proporcji wykładów do ćwiczeń dla realizacji założonych treści i efektów kształcenia; sprawdzają trafność doboru metod weryfikacji efektów kształcenia przedstawionych przez prowadzących w sylabusach, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki tych metod względem wiedzy i umiejętności; oceniają poprawność wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych ustalonych w sylabusie przedmiotu oraz podziału łącznej oceny z przedmiotu na część ocenianą na egzaminie oraz w ramach zaliczenia np. ćwiczeń i innych form realizacji efektów kształcenia- jeśli zostały wskazane w sylabusie; weryfikują poprawność przypisania przedmiotowi punktów ECTS, liczbę godzin przeznaczonych na pracę własną studenta, czas przeznaczony na konsultacje, egzamin lub zaliczenie przedmiotu; oceniają dobór i kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne z przedmiotu, w oparciu o dorobek dydaktyczny, naukowy lub doświadczenie zawodowe i ich związek z efektami kształcenia zdefiniowanymi dla prowadzonego przedmiotu. Osoba oceniająca program kształcenia udziela odpowiedzi na w/w pytania *tak* lub *nie* oraz ma możliwość wniesienia uwag do protokołu oceny, a także dostrzeżonych uchybień w przygotowaniu sylabusu (karty przedmiotu). W celu niezwłocznego usunięcia zidentyfikowanych nieprawidłowości protokół jest przekazywany do kierownika przedmiotu. Zbiorcze wyniki oceny programu kształcenia gromadzone są w formie raportu zawierającego: uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron; dobre praktyki oraz zalecenia i rekomendacje służące poprawie jakości kształcenia. Raport opracowywany jest przez przewodniczącego Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a następnie do dnia 30 października danego roku akademickiego przedkładany władzom wydziału. Do wglądu Zespołu Oceniającego PKA podczas wizytacji przedstawiono raporty z oceny programu kształcenia na kierunku *leśnictwo* w roku akademickim 2014/2015; 2015/2016. Z powyższych dokumentów wynika, iż identyfikowane są rozbieżności i uchybienia dotyczące: trudności informatycznych związanych z ponownym zamieszczaniem karty przedmiotu w Wirtualnym Dziekanacie w kolejnym semestrze lub w niewłaściwej lokalizacji systemu; odniesienia przedmiotowych efektów kształcenia do nieadekwatnych efektów kierunkowych, stosowania niewłaściwych symboli efektów kierunkowych i obszarowych, nieprawidłowego wymiaru godzin, braku procentowego udziału w końcowej ocenie poszczególnych form zaliczenia. Istotnym uchybieniem z punktu widzenia Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia jest brak sylabusów w systemie, aczkolwiek podkreślono, że liczba przedmiotów bez sylabusu (karty przedmiotu) znacznie zmniejszyła się w porównaniu z ubiegłoroczną oceną. W ramach działań służących wyeliminowaniu w/w nieprawidłowości poinformowano o nich kierowników przedmiotów. W odniesieniu do efektów kształcenia, które nie mają pokrycia w przedmiotowych efektach kształcenia (zidentyfikowano 7 efektów) zobligowano Kierowników Katedr do przypisania tychże efektów do przedmiotów związanych z dziedziną, do której odnoszą się wyszczególnione efekty. Względem zastrzeżenia dotyczącego powtarzania się efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności w ramach poszczególnych przedmiotów (modułów) zwrócono się z prośbą do Kierowników Katedr o uszczegółowienie efektów pod kątem danego przedmiotu. W zakresie aspektów formalnych i technicznych związanych z wprowadzaniem sylabusów (kart przedmiotów) do Wirtualnego Dziekanatu zasugerowano przeprowadzenie dla nauczycieli akademickich szkolenia związanego z poprawnym przygotowaniem i udostępnianiem kart przedmiotów. Sugestią wśród rekomendacji dotyczących działań naprawczych jest wskazanie, aby wyniki badań ankietowych służyły w pierwszej kolejności przy wyznaczaniu zajęć do hospitacji. W opinii członków Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wyniki z ankiet są uwzględniane przy opracowywaniu harmonogramu hospitacji zajęć dydaktycznych, ponadto władze wydziału oraz Zespół mają pełną świadomość o możliwości wyznaczania hospitacji w trybie interwencyjnym, jednakże dotychczas nie zaistniała potrzeba ich organizacji.

Wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku jest zapewniony poprzez włączenie dwóch przedstawicieli studentów oraz jednego interesariusza zewnętrznego (Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych) do prac Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Ponadto reprezentant studentów desygnowany przez Samorząd studencki bierze aktywny udział w obradach Wydziałowej Komisji ds. Studiów, która zgodnie z zakresem kompetencji opiniuje i zatwierdza program kształcenia. Czynny udział w powyższym procesie podkreśliły także władze jednostki wobec przedstawicieli studentów uczestniczących w posiedzeniach Rady Wydziału. Podczas wizytacji oraz spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami wskazano przykłady potwierdzające, że wpływ studentów, jako interesariuszy wewnętrznych na program kształcenia jest realny, świadczy o tym w szczególności realizacja postulatów zgłaszanych bezpośrednio przez przedstawicieli studentów, które dotyczyły np. wprowadzenia do realizacji przedmiotu „Forestry”, jako naukę języka obcego pod kątem specjalności reprezentowanych w leśnictwie. Przedmiot ten prowadzony jest przez pracowników posługujących się specjalistycznym słownictwem skierowanym dla leśników. Efektem zrealizowanych wniosków studentów dotyczących zbyt małej liczby godzin zajęć terenowych jest realizacja w okresie 01.10.2014 r.-30.09.2015 r. projektu „Zbuduj kompetencje i rozpocznij karierę ! Program rozwoju dla Wydziału Leśnego”, którego celem był rozwój kompetencji studentów przez wprowadzenie dodatkowych elementów praktycznych rozwijających kompetencje zawodowe, interpersonalne i analityczne, a także zdobycie doświadczenia zawodowego. Udział w projekcie wzięło łącznie 152 studentów studiów I i II stopnia. Kolejnym aspektem spełnionych postulatów studentów jest projekt „Studiujesz-praktykuj”- program stażowy dla studentów m.in. kierunku *leśnictwo*, realizowany w okresie 01.09.2016-31.08.2018 r.

Studenci, jako interesariusze wewnętrzni mają wpływ na doskonalenie programu kształcenia oraz warunków i form jego realizacji poprzez uczestnictwo w ankietyzacji dotyczącej oceny jakości zajęć dydaktycznych oraz prowadzących nauczycieli akademickich. Badanie przeprowadzane jest po każdym semestrze, w formie elektronicznej z wykorzystaniem aplikacji „ankietek”. W ramach badania studenci oceniają nauczycieli akademickich i zajęcia w skali 2-5, gdzie 2 oznacza ocenę negatywną; 3- ocenę dostateczną z licznymi zastrzeżeniami; 4- ocenę dobrą, bez zastrzeżeń; 5- ocenę bardzo dobrą. Ponadto studenci mogą zaznaczyć N, co oznacza „nie mam zdania, nie wiem”. Kwestionariusz ankiety składa się z 5 pytań oraz zawiera wolne miejsce przeznaczone na wypowiedź otwartą, w tym umożliwia zamieszczenie dodatkowych opinii i uwag, szczególnie w przypadku sformułowania skrajnych ocen. Pytania zamieszczone w ankiecie odnoszą się do: przygotowania nauczyciela akademickiego do zajęć; sprecyzowanych przez niego wymagań wobec studentów (warunków zaliczenia, programu zajęć, efektów kształcenia, punktów ECTS itp.); organizacji zajęć i wykorzystania czasu (zastosowanych pomocy dydaktycznych, punktualności, powielania treści, w tym innych przedmiotów); obiektywności i rzetelności oceniania wiedzy i umiejętności studenta oraz uprzejmości i życzliwości nauczyciela akademickiego wobec studentów.

Do wglądu Zespołu PKA podczas wizytacji przedłożono raporty dotyczące oceny zajęć dydaktycznych na kierunku *leśnictwo* za lata akademickie 2014/2015; 2015/2016, z których wynika, że z uwagi na zbyt małą liczbę ankiet, a także założenie procedury oceny zajęć dydaktycznych stanowiące, iż reprezentatywność wyników występuje, gdy liczba osób biorących udział w badaniu wynosi co najmniej 30% grupy studenckiej dotychczas pozyskane wyniki uznano za niemiarodajne oraz nie rekomendowano działań naprawczych. Według ZO PKA każdy sygnał o niedoskonałości procesu kształcenia jest podstawą do podjęcia działań doskonalących, zbyt mała zwrotność ankiet może nie stanowić podstawy do wyciągania konsekwencji wobec nauczycieli akademickich.

W przypadku interesariuszy zewnętrznych w posiedzeniach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia uczestniczy Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych. Ponadto na Wydziale Leśnym działa Rada Pracodawców, w której aktualnym składzie widnieje 12 przedstawicieli podmiotów, z którymi kooperuje Wydział Leśny, są to: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, Nadleśnictwo Antonin, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, GROLAS- usługi leśne, transport i obrót drewnem, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, Stora Enso Wood, Nadleśnictwo Pniewy, Forex Polska sp. z o.o., Karkonoski Park Narodowy, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, Stelmet sp. z o.o. S.K.A. Dotychczas interesariusze zewnętrzni wskazywali na małą liczbę zajęć terenowych dla studentów studiów I stopnia, dlatego też w 2013 roku uwzględniając zgłoszone postulaty wprowadzono *Moduł Dyplomanta* oparty wyłącznie na ćwiczeniach terenowych, realizowanych na poziomie studiów I stopnia zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Na podstawie konsultacji z Radą Pracodawców oraz studentami w roku akademickim 2016/2017 zwiększono liczbę punktów ECTS dla powyższego modułu z 5 na 7. W wyniku sugestii pracodawcy- Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu w bieżącym roku akademickim zorganizowano wyjazd seminaryjny dla 38 studentów do Ośrodka Edukacji Przyrodniczo- Leśnej w Dąbrowie, Nadleśnictwo Pniewy. W najbliższym czasie planowana jest także współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie realizacji procesu kształcenia, np. przy wsparciu firmy Forex Polska Sp. Z o. o.

Wizytowana jednostka wykorzystuje do doskonalenia programu kształcenia wyniki z ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów. Uczelniany monitoring prowadzony jest bezpośrednio po ukończeniu studiów, a także po 3 i 5 latach. Narzędziem służącym do badania opinii absolwentów na temat różnych aspektów procesu kształcenia, stosowanym w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest ankieta. W pierwszym etapie badania odbywającego się bezpośrednio po ukończeniu studiów ankieta wypełniana jest w formie papierowej, natomiast kolejne w formie elektronicznej. Aktualne zasady i tryb przeprowadzania ankietyzacji wśród absolwentów reguluje Zarządzenie Rektora nr 64/2016 z dn. 23 czerwca 2016 r. w sprawie wprowadzenia procedury zasięgnięcia opinii absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, a wcześniej Zarządzenie Rektora nr 90/2013 z dnia 20 czerwca 2013 r. Kwestionariusze ankiet wykorzystywanych w badaniach stanowią stosowne załączniki zarządzenia Rektora z dnia 23.06.2016 r. Podczas badania absolwenci oceniają program kształcenia oraz warunki studiowania w skali 1-5, co więcej w ramach pytań otwartych wypowiadają się na temat przydatności treści kształcenia z punktu widzenia przyszłej pracy zawodowej, mają możliwość wskazania treści kształcenia, które należałoby udoskonalić w celu ich dostosowania do potrzeb rynku pracy, a także zamieszczenia innych uwag i sugestii o ukończonych studiach. Na ocenę programu kształcenia składa się 11 pytań, dotyczących: zadowolenia z wyboru kierunku studiów; spełnienia oczekiwań przez program kształcenia; programu kształcenia, czy umożliwił nabycie kompetencji przydatnych w przyszłej pracy zawodowej, takich jak: umiejętność samokształcenia, pracy w zespole, rozwiązywania problemów, komunikowania się itp.; kadry akademickiej, czy spełniła oczekiwania; poziomu nauczania języka obcego; treści kształcenia, czy powtarzały się w ramach poszczególnych przedmiotów; jakości polecanych materiałów dydaktycznych; liczby zajęć praktycznych np. laboratoriów, ćwiczeń terenowych; udziału w praktykach zawodowych; nadzoru ze strony opiekuna pracy dyplomowej. W przypadku warunków kształcenia ankietowani oceniają: poziom zadowolenia z pracy dziekanatu; dostępność do sal komputerowych; infrastrukturę dydaktyczną Uczelni; funkcjonowanie i dostęp do internetu na terenie Uczelni; atrakcyjność oferowanych zajęć sportowych; bazę socjalną; udział w programach wymiany i praktykach zagranicznych; wpływ studentów na dydaktykę i zarządzanie Uczelnią przez Samorząd studencki; dostęp do literatury

specjalistycznej; funkcjonowanie strony internetowej Uczelni/Wydziału, w tym dostępność i aktualność informacji, planów studiów, komunikatów, danych kontaktowych nauczycieli akademickich, wirtualnego dziekanatu; korzystanie z uczelnianego systemu pomocy w planowaniu kariery i wejścia na rynek pracy. W toku wizytacji przekazano informację, iż w ostatnich latach podczas odbioru dyplomu absolwenci wypełnili ankietę bezpośrednio po ukończeniu studiów, z kolei obecnie pozyskano wyniki pierwszego badania po 3 latach od ukończenia studiów. Potwierdzeniem powyższego są udostępniane Zespołowi PKA stosowne raporty, z których wynika, iż absolwenci są zadowoleni ze zrealizowanego programu kształcenia, o czym świadczy fakt, iż znaczna większość osób biorących udział w badaniu znalazła zatrudnienie (studia I stopnia: wszyscy zatrudnieni- 29 osób, w tym 76% w sektorze publicznym- państwowym; studia II stopnia: 95% zatrudnionych z 39 osób ankietowych, w tym 81% w powyższym sektorze). Ponadto obecnie wykonywana praca przez absolwentów jest w bardzo dużym stopniu zgodna z ukończonym kierunkiem studiów (studia I stopnia: 69%; studia II stopnia: 73%). Po ukończeniu studiów I i II stopnia na kierunku *leśnictwo* ponad połowa ankietowanych uznała, iż w dużym stopniu ukończony kierunek zapewnił przygotowanie do obecnie wykonywanej pracy.

Ze sprawozdań Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wynika, iż opinie pozyskane od absolwentów są stałym elementem doskonalenia programów kształcenia wizytowanego kierunku studiów. Ponadto odpowiedzią za zgłoszone przez absolwentów potrzeby są działania polegające na organizacji szkoleń, staży, projektów, które umożliwiają zdobywanie dodatkowych kompetencji i umiejętności. Odpowiedzią na zgłoszone przez absolwentów postulaty jest także oferta dydaktyczna Wydziału, w tym specjalności realizowane w ramach kierunku *leśnictwo* na poziomie studiów II stopnia, a w szczególności specjalność *Gospodarka leśna z rynkiem drzewnym*. Ponadto do potrzeb studentów i absolwentów dostosowana jest oferta studiów podyplomowych.

W toku wizytacji władze jednostki przedstawiły informację, iż monitorują wyniki badań na temat ekonomicznych losów absolwentów, które prowadzi Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w oparciu o bazę ZUS. Na podstawie uzyskanych danych stwierdzono znaczne zapotrzebowanie na absolwentów kierunku *leśnictwo* oraz wzrost zatrudnienia w związku z dużym ubytkiem kadry przechodzącej na emeryturę.

Zespół PKA zidentyfikował działanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w obszarze przeglądu zasobów informacyjnych, a w szczególności zapewniania publicznego dostępu do informacji poszczególnym grupom interesariuszy. Rozwiązaniem systemowym jest bieżąca weryfikacja wykorzystywanych źródeł informacji, które stanowią: strona internetowa Uczelni i Wydziału, a w szczególności system informacyjny, który w istotny sposób umożliwia udostępnianie studentom niezwykle ważnych informacji. Podejmowane działania mają na celu sprawdzenie czy wizytowana jednostka zapewnia studentom i innym beneficjentom procesu kształcenia pełne i aktualne informacje. Elementem systemu zapewnienia jakości kształcenia zapewniającym sprawny przepływ informacji pomiędzy studentami, a władzami wydziału jest organizacja cyklicznych spotkań opiekunów poszczególnych roczników za starostami grup. Ponadto studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości w zakresie dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach bezpośrednio władzom jednostki, prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji, a także poprzez przedstawicieli w Samorządzie studenckim, Kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, Radzie Wydziału lub Wydziałowej Komisji ds. Studiów. W zakresie przepływu informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach studenci oceniają nauczycieli akademickich. Oceny tej studenci dokonują w ramach ankietyzacji dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych. Aktualne

wyniki z powyższych badań wskazują, iż kadra akademicka właściwie spełnia swoją rolę w zakresie udostępniania informacji.

Wewnętrzny system jakości kształcenia zawiera narzędzie służące do badania opinii absolwentów na temat dostępności do informacji, a w szczególności zawartości strony internetowej Uczelni i Wydziału, a także pracy dziekanatu w ramach badania satysfakcji i oceny studiów, a zatem interesariuszy zewnętrznych włączono w proces oceny zasobów informacyjnych. Dotychczas wyniki z powyższych badań wskazują, iż wizytowana jednostka właściwie zapewnia dostęp do informacji. Wyniki z weryfikacji zawartości stron internetowych, za które odpowiada głównie pracownik techniczny oraz Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Promocji wskazują, iż dostęp ten jest zapewniany na bieżąco, zgodnie z potrzebami różnych grup odbiorców, a szczególnie studentów. Zamieszczone na stronach internetowych dane są aktualne i kompletne, dotyczą programu i efektów kształcenia, planu zajęć, konsultacji kadry, procesu dyplomowania, druków i formularzy, oferty dydaktycznej i zasad rekrutacji, kursów. Znaczna część informacji, w tym karty przedmiotów i wyniki osiągane przez studentów udostępniane są po zalogowaniu do systemu USOS. Z kolei informacje o warunkach rekrutacji, programie kształcenia i jego realizacji udostępniane są publicznie. Podobnie w przypadku informacji o uznawaniu efektów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, zasadach dyplomowania oraz zasadach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Na uwagę Zespołu PKA zasługuje fakt, iż podczas spotkania ze studentami wizytowanego kierunku studiów wyrażono duże zadowolenie z zakresu udostępnianych danych związanych z procesem kształcenia, także w rozmowie z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stwierdzono, iż dotychczas nie odnotowano zgłoszeń studentów i zastrzeżeń wymagających podjęcia działań naprawczych w tym obszarze. Jak wynika z opinii studentów są oni zadowoleni z dostępności i przepływu informacji na Wydziale. Są one według nich systematycznie aktualizowane i jest do nich ciągły dostęp.

Funkcjonujący na wydziale system zapewnia jakości kształcenia wykorzystuje wszystkie dostępne źródła informacji, w ramach prac zespołu są one poddawane szczegółowej analizie, a wnioski są wykorzystywane w doskonaleniu programu kształcenia. O wysokiej skuteczności prowadzonych działań świadczy brak istotnych zastrzeżeń do procesu kształcenia, a zatem można stwierdzić, że system jest bardzo skuteczny i zapewnia dbałość o najwyższy poziom kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest skuteczny w kluczowym dla jakości kształcenia obszarze dotyczącym: projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia. W powyższych obszarach wdrożono odpowiednie narzędzia i mechanizmy systemu, które umożliwiają identyfikowanie słabych stron procesu kształcenia oraz podejmowanie działań doskonalących. Wizytowana jednostka posiada regulacje dotyczące zasad tworzenia, zatwierdzania i doskonalenia programów kształcenia z uwzględnieniem opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Realizowany program kształcenia jest stale doskonalony w oparciu o opinie poszczególnych grup interesariuszy, a także potrzeby rynku pracy. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni uczestniczą w ocenie programu kształcenia i jego doskonaleniu. W ocenie Zespołu PKA, a także w oparciu o dane pozyskane podczas spotkań ze studentami, nauczycielami akademickimi oraz władzami jednostki należy stwierdzić, iż w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w wizytowanej jednostce prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji o programie i procesie kształcenia.

Wydział umożliwia studentom uczestnictwo w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania programu kształcenia. Przedstawiciele studenckcy mają możliwość wyrażenia opinii i czynnego uczestniczenia w wymienionych działaniach. W kwestii publicznego dostępu do informacji studenci również nie mieli nic do zarzucenia, wręcz przeciwnie wyrazili oni jak najlepszą opinię.

Dobre praktyki

- systemowe ujęcie współpracy z otoczeniem społeczno- gospodarczym poprzez włączenie przedstawicieli rynku pracy do Rady Pracodawców oraz Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia;
- stosowanie metod zachęcających studentów do czynnego udziału w posiedzeniach Rady Wydziału, Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a także w organizacjach studenckich, takich jak: Samorząd studencki lub Koło Naukowe;
- wdrożenie bardzo dobrej procedury oceny programu kształcenia obejmującą zawartość sylabusów przedmiotów i ich zgodności z obszarowymi i kierunkowymi efektami kształcenia oraz stosowanie w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia narzędzi umożliwiających interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym ocenę i wpływ na realizowany program i warunki kształcenia, a także dostęp do informacji.

Zalecenia

Wykorzystywanie wszystkich sygnałów, w tym niewielkiej liczby ankiet studenckich, o niedoskonałości procesu kształcenia do podejmowania działań doskonalących.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2.Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra naukowa (w tym stanowiąca minimum kadrowe) liczy 73 (65) nauczycieli akademickich, w tym 14 (13) profesorów tytularnych, 21 (19) doktorów habilitowanych i 36 (33) doktorów. Są to wybitni i uznani specjaliści reprezentujący obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dziedzinie nauk leśnych, dyscyplina leśnictwo. Dorobek publikacyjny pracowników w okresie ostatnich 7 lat stanowi około 450 prac, w znacznej części opublikowanych w prestiżowych czasopismach zagranicznych. Kompetencje dydaktyczne kadry pozwalają na pełną realizację podstawowego i rozszerzonego programu studiów I i II stopnia w zakresie przedmiotów ściśle związanych z leśnictwem, a także programów w jęz. angielskim (5 przedmiotów w ramach Erasmus+ oraz 40 przedmiotów w ramach anglojęzycznych studiów II stopnia). Zajęcia z przedmiotów ogólnych prowadzone są przez wyspecjalizowane jednostki takie jak Katedry: Chemii, Ekonomii, Fizyki, Metod Matematycznych i Statystycznych, Meteorologii, Nauk Społecznych i Pedagogiki oraz przez ogólnouczelniane Studium Języków Obcych, Centrum Kultury Fizycznej.

Zajęcia dydaktyczne – wykłady i ćwiczenia oraz ćwiczenia terenowe - są realizowane na I i II stopniu studiów oraz poziomie podstawowym lub rozszerzonym przez doświadczonych dydaktyków i specjalistów w danej dziedzinie. Przedmioty ogólne są realizowane przez pracowników jednostek wyspecjalizowanych z katedr o profilu danym profilu naukowym. Struktura kwalifikacji nauczyciel prowadzących zajęcia i stosowane przez nich metody dydaktyczne należy ocenić jako wzorowe i pozwalające na pełne osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Wydział realizuje także studia podyplomowe – w ocenianym okresie odbyło się 9 edycji studiów. Ważnym aspektem działalności kadry jest dbałość o włączanie studentów w badania naukowe, jednym z takich działań jest opieka nad wzorowo funkcjonującym Kołem Naukowym Leśników oraz zachęcanie studentów do publikowania najlepszych prac dyplomowych, w tym również w prestiżowych czasopiśmie.

Ocena działalności nauczycieli akademickich dokonywana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą na podstawie arkusza oceny okresowej (Uchwałą Senatu UPP nr 126/2013). W ocenie kadry biorą także udział studenci jako interesariusze wewnętrzni w ramach systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Kwalifikacje zawodowe i naukowe kadry są podnoszone nieustannie. O skuteczności polityki kadrowej Wydziału świadczy rozwój kadry. W ostatnich 3 latach 7 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk leśnych, dyscyplinie leśnictwo, a jedna osoba tytuł profesora nauk leśnych. Ponadto 2 osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych. W okresie od ostatniej oceny PKA 15 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 6 tytuł profesora. Postawą zatrudnienia kadry są otwarte konkursy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Stwierdza się stały wzrost aktywności naukowej i dydaktycznej kadry. W okresie ostatnich 4 lat liczba recenzowanych publikacji wzrosła ponad dwukrotnie, a liczba punktów MNiSzW o ponad 1000 pkt. Wydział realizuje program podstawowy i rozszerzony, w tym także w języku angielskim; realizowane są wszystkie przedmioty ogólnoakademickie i zawodowe uprawniające do uzyskania tytułu inżyniera leśnictwa oraz magistra leśnictwa, a także studia podyplomowe. Kadra dba o włączanie studentów w badania naukowe, jednym z takich działań jest opieka nad wzorowo funkcjonującym Kołem Naukowym Leśników oraz publikowanie najlepszych prac dyplomowych w prestiżowych czasopiśmie.

Nie stwierdza się słabych stron w rozwoju kadry i jej kompetencji. Aktualny stan kadrowy Wydziału, jego dorobek oraz stale podnoszone kwalifikacje wskazują na wyróżniające spełnianie kryterium 4.

Dobre praktyki

- doskonale działające Koło Naukowe Leśników, znajdujące poparcie kadry Wydziału;
- wyróżniające się prace inżynierskie i magisterskie są publikowane w prestiżowych czasopiśmie naukowych.

Zalecenia

brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Proces kształcenia jest bezpośrednio ukierunkowany na otoczenie społeczno-gospodarcze, którym w przypadku kierunku leśnictwo są: PGL „Lasy Państwowe”, dyrekcje ochrony środowiska, parki narodowe, lasy miejskie, parki krajobrazowe, przedsiębiorstwa i zakłady branży drzewnej (np. Forex Polska) oraz instytucje związane z monitoringiem środowiska. Pracodawcy są bezpośrednio włączeni w system zapewniania jakości kształcenia, w tym w bieżącą analizę i udoskonalanie programu kształcenia. Realizują jeden z ważnych elementów kształcenia, jakim w przypadku kierunku leśnictwo, jest praktyka zawodowa i zajęcia terenowe. Główny pracodawca – Lasy Państwowe w znaczącym wymiarze wspiera Wydział finansowo, co pozwala na stale unowocześnienie bazy lokalowej, a przede wszystkim laboratoryjnej. Ważnym elementem współpracy z pracodawcami jest również realizacja prac dyplomowych na ich zlecenie. Istnieje aktywna współpraca o charakterze naukowym, dydaktycznym i konsultacyjnym z innymi wydziałami leśnymi innych uczelni i instytutami naukowymi oraz technikami leśnymi, która stanowi dużo wsparcie dla mniejszych ośrodków. Pracodawcy finansują również wyjazdy szkoleniowe za granicę (np. Forex do USA dla 2 studentów w zakresie maszyn wielooperacyjnych).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na uwagę zasługuje zrealizowanie w 2015 r. projektu kompetencyjnego (udział 152 studentów obydwu stopni) przy współudziale 8 dużych firm z branży leśno-drzewnej, jak również aktualna realizacja projektu stażowego studentów leśnictwa i drzewnictwa. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest szczególnie efektywna w przypadku studentów studiów niestacjonarnych, którymi są w większości pracownicy Lasów Państwowych, a także uczestników studiów podyplomowych. Słabszą stroną współpracy jest brak pewności zatrudnienia dla wszystkich studentów. Kryterium 5 jest spełniane w sposób wzorowy.

Dobre praktyki

- doskonała współpraca merytoryczna i logistyczna z Lasami Państwowymi w zakresie realizacji toku studiów i ćwiczeń terenowych, jak i z innymi jednostkami naukowymi;
- liczny udział studentów w programach kompetencyjnych i stażowych;
- współpraca z Kołami Naukowymi innych wydziałów leśnych polskich uczelni;
- ukierunkowanie tematyki prac inżynierskich i magisterskich na bieżące i perspektywiczne potrzeby pracodawców.

Zalecenia

- twórcza współpraca z innymi kierunkami leśnictwa w Polsce w celu konsolidacji programów nauczania.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu ksztalcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spelnienia kryterium 6

Pracownicy Wydziału próbują propagować wśród studentów idee wyjazdów zagranicznych, zachęcając do podejmowania programów związanych z odbywaniem części kursu w uczelniach zagranicznych. W okresie ostatnich 3 lat odnotowano 122 wyjazdy zagraniczne pracowników, w tym 14 związanych z prowadzeniem badań z jednostkami zagranicznymi i 50 z konferencjami. W wyjazdach tych uczestniczyło, wspólnie z wykładowcami, 10 studentów. Wydział prowadzi także studia anglojęzyczne II stopnia. Dwukrotnie prowadzony był kurs dla studentów z Chin oraz w ramach programu Erasmus 1 student z Hiszpanii skorzystał z oferty Wydziału. Sześcioro studentów Wydziału brało udział w programie Erasmus (Universitaet fur Bodenkultur, Wiedeń; Swedish Agricultural University (SLU), Southern Swedish Forest Research Centre, Alnarp; Czech University of Life Sciences, Praga) oraz 8 w programie Erasmus+ (Eesti Maaulikool, Tartu, Estonia; Royal Botanic Garden Edynburg, Wlk. Brytania; University of Transilvania Braşov, Romania; Swedish Agricultural University (SLU), Southern Swedish Forest Research Centre, Alnarp; Czech University of Life Sciences, Praga). Wydział uczestniczył w przygotowaniu międzynarodowego projektu magisterskich studiów z zakresu leśnictwa Euroforester, realizowanych od 2006 roku w Południowoszwedzkim Centrum Badań Leśnych Szwedzkiego Uniwersytetu Rolniczego. Studenci uczelni mogą podjąć studia w ramach tego programu i ubiegać się o stypendium fundowane w różnych okresach przez instytucje, takie jak IKEA, StoraEnso, Instytut Szwedzki. Stypendium może być też przyznane studentom wyjeżdżającym w ramach programu Erasmus+. Z tej możliwości w ostatnich 3 latach skorzystało 8 studentów. Wydział dwukrotnie podpisał z Państwową Akademią Rolniczą w Irkucku umowę o współpracy polegającej na wymianie studentów i pracowników. Dzięki temu w latach 2014-2015 wyjechało 3 pracowników i 7 studentów, a przyjechało 2 pracowników i 16 studentów AR w Irkucku. W roku 2016 na prośbę strony rosyjskiej, motywowaną ograniczeniami finansowymi, wymianę zawieszono. W planie studiów II stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych zaproponowano studentom przedmiot do wyboru General Forestry, prowadzony przez pracowników kilku katedr w języku angielskim, aby studenci nauczyli się posługiwać specyficznym językiem profesjonalnym z dziedziny leśnictwa. Rozwiązanie to znalazło uznanie wśród studentów.

Jeżeli chodzi o same wymiany studenckie to jest ich stosunkowo niewiele. W rozmowie z ZO studenci stwierdzili, że nie są oni zainteresowani wymianami zagranicznymi lub rozwijaniem w większym stopniu swoich umiejętności językowych, ponieważ nie będzie to dla nich przydatne w kontekście przyszłej pracy. Odmiennego zdania był jedynie jeden student obecny na spotkaniu, który sam był uczestnikiem takiej wymiany. Z jego relacji wynika, że wymiany współorganizowane przez Wydział są przygotowane bardzo profesjonalnie i zarówno na wyjeździe jak i po powrocie student nie napotkał żadnych problemów związanych z procesem kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział jest bardzo dobrze przygotowany do wysyłania jak i przyjmowania studentów w ramach programów wymiany międzynarodowej. Duża aktywność studentów oraz determinacja władz Wydziału i kadry w celu nawiązywania i realizowania szeroko zakrojonej współpracy międzynarodowej. Studenci nie są zainteresowani uczestnictwem w wymianach, ponieważ uważają je za mało przydatne w swojej drodze zawodowej, jednakże Ci, którzy na takiej wymianie byli wyrazili się bardzo pozytywnie na temat współpracy z Wydziałem w tym zakresie. Poza wymianą dwustronną realizowane są działania o charakterze multilateralnym. Realizacji kontaktów sprzyja prowadzony kurs języka angielskiego General Forestry w celu podnoszenia kompetencji językowych studentów.

Dobre praktyki

- liczne wyjazdy zagraniczne kadry, organizacja spotkań międzynarodowych;
- zajęcia w języku angielskim z bogatą ofertą programową.

Zalecenia

- rozszerzanie wymiany studenckiej;
- podnoszenie kwalifikacji językowych studentów.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Infrastruktura Wydziału uwzględnia potrzeby specjalistycznego nauczania studentów leśnictwa, którzy uczestniczą w badaniach i prowadzą doświadczenia w ramach procesu dydaktycznego, a rozwijając swoje zainteresowania w studenckim ruchu naukowym oraz realizując prace dyplomowe. Studenci kształcą się w 36 salach wykładowych, a ćwiczenia prowadzone są w 44 salach, w większości wyposażonych multimedialnie. Jednostka posiada sale odpowiednio wyposażone do specyfiki prowadzonych zajęć z różnych dziedzin, takich jak np. biochemia, fizjologia, mikrobiologia i chemia, a także pracownie komputerowe. Na terenie kampusu znajdują się 4 sale wykładowe po 80 miejsc, jedna na 50 miejsc oraz jedna sala wykładowa na 150 miejsc. Katedry realizujące dydaktykę posiadają 18 sal dydaktycznych przeznaczonych do prowadzenia ćwiczeń i seminariów (w tym 4 sale komputerowe). Wszystkie sale mają wyposażenie w multimedialne pomoce dydaktyczne (rzutniki czy tablice interaktywne (dwie sale)). Pracownia Komputerowa SILP, prowadzona we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym, zapewnia dostęp do aktualnej wersji Systemu Informatycznego Lasów Państwowych, które udostępniają szkoleniową bazę danych oraz bieżącą aktualizację elementów systemu, w tym aplikacji dostępowych w ramach systemów operacyjnych i transakcyjnych przedsiębiorstwa, systemów raportowania i analityki biznesowej, systemów obsługi źródeł danych. Wydział posiada bogatą bazę dydaktyczną, w tym specjalnie przygotowane kolekcje okazów fitopatologicznych, minerałów i skał oraz monolitów ważniejszych gleb Polski, a także kolekcję próbek drewna, liczącej ponad 5000 eksponatów, kolekcji botanicznej czy zoologicznej. Na terenie Kampusu miejscem realizowania zajęć dydaktycznych jest też Ogród Dendrologiczny, do którego studenci mają nieograniczony dostęp. Dodatkowo w Ogrodzie Dendrologicznym są specjalnie przygotowane kolekcje dydaktyczne wykorzystywane głównie w realizacji przedmiotów botanicznych, a także unikatowe w Polsce rodzajowe kolekcje rodzimych roślin drzewiastych, np. Rubus, Salix, Pinus. Ważną dla procesu dydaktycznego rolę odgrywają dwa Leśne Zakłady Doświadczalne – w Murowanej Goślinie oraz w Siemianicach z bazą noclegową oraz zapleczem dydaktycznym. Na terenie LZD Murowana Goślina oraz Nadleśnictwa Łopuchówko zlokalizowany jest Ośrodek Hodowli Zwierzyny „Zielonka”. Jest to jedyny w kraju Ośrodek o charakterze naukowo-dydaktycznym, a zarządzany jest przez Katedrę Łowiectwa i Ochrony Lasu.

Studenci realizują badania naukowe w ramach prac dyplomowych w nowoczesnych laboratoriach, np. gleboznawczym, fitopatologicznym z pracownią badań molekularnych oraz dwoma pokojami do przeszczepień wyposażonymi w komory laminarne, laboratorium wyposażonym w stół sekcyjny z pełnym zapleczem sanitarnym oraz zamrażarką. Pracownie z wyposażeniem do badań geotechnicznych, laboratorium Zakładu Ochrony Lasu wyposażonym między innymi w zestaw 100 aparatów Tullgrena do wypłaszania stawonogów oraz w laboratorium wytrzymałości materiałów i materiałoznawstwa. W Zakładzie Ekologicznych

Podstaw Hodowli Lasu znajduje się najnowszej generacji urządzenia do pomiaru wymiany gazowej roślin (fotosyntezy, oddychania, transpiracji i innych parametrów) oraz fluorescencji chlorofilu. Wyposażenie laboratorium umożliwia prowadzenie badań fotosyntezy oraz parametrów morfologicznych i alokacji biomasy roślin.

Studenci są bardzo zadowoleni i chwalą infrastrukturę Wydziału. Szczególnie pochlebnie wyraziła się część studentów studiów niestacjonarnych, którzy I stopień leśnictwa kończyli kilka lat wcześniej. Z ich opinii wynika, że w przeciągu kilku ostatnich lat Wydział został wyremontowany, odnowiony i dostosowany do potrzeb studentów. Wyposażenie i zasoby pracowni umożliwiają pracę w komfortowych warunkach oraz osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Jeżeli chodzi o studentów z niepełnosprawnościami to na kierunku leśnictwo studiuje kilkoro z niepełnosprawnościami lekkimi, którzy nie potrzebują dodatkowej pomocy lub dostosowania infrastruktury do ich potrzeb. Studenci przyjmowani na leśnictwo są zobowiązani do przejścia odpowiednich badań lekarskich, które uniemożliwiają dostanie się na studia osobom z ograniczeniami ruchowymi bądź inną niepełnosprawnością w stopniu ciężkim. Wynika to ze specyfiki kierunku, ponieważ studenci odbywają w dużym stopniu zajęcia terenowe, do których należy wykazywać się bardzo dobrym zdrowiem fizycznym.

Dodatkowym atutem Wydziału jest to, że w procesie doskonalenia jak i odnawiania swojej Jednostki został zorganizowany konkurs, a następnie wernisaż prac studenckich. Studenci leśnictwa mieli możliwość zaprezentowania swoich prac artystycznych w postaci obrazów, zdjęć lub rzeźb. Prace zwycięzców konkursu ozdabiają hole Wydziału. Studenci chętnie przystąpili do konkursu, który dał im możliwość rozwinięcia w ramach studiowania umiejętności artystycznych, co zapewne umożliwiło dodatkowy rozwój osobisty.

Biblioteka jest czynna od poniedziałku do soboty w godzinach, które odpowiadają studentom, co wynika z zasięgniętej przez ZO opinii. Zbiory obejmują 711 678 książek i czasopism oraz 35 117 jednostek zbiorów specjalnych. Wyposażenie czytelni to poza księgozbiorem z dziedziny leśnictwa też 125 miejsc pracy, 12 stanowisk komputerowych, 2 samoobsługowe kopiarki, skaner i sieć Wi-Fi. W Wypożyczalni Biblioteki Głównej jest wyznaczone miejsce do pracy grupowej. Student ma dostęp do sieci komputerowej Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych (11 bibliotek), Wypożyczalni Międzybibliotecznej, baz danych ponad 50 000 czasopism elektronicznych. Sieć komputerowa Uczelni umożliwia dostęp do baz danych, między innymi Academic Search Complete, Elsevier, Scopus, Scienec Citation Index Expanded. Studenci mogą też korzystać z zasobów książek polskich znajdujących się w czytelni ibuk.pl, a także z multiwyszukiwarki EDS. Biblioteka posiada bogate zasoby publikacji, zapewniony jest szeroki dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej dla kierunku w sylabusach oraz bogate zasoby czasopism drukowanych i on-line. Dodatkowo studenci mogą korzystać z biblioteki koła naukowego, która również gromadzi duże zasoby literatury. Na uwagę zasługuje możliwość wykorzystywania komputerów domowych poprzez serwer HAN. Biblioteka prowadzi różnorakie szkolenia, prezentacje i praktyki zawodowe. Biblioteka jest udostępniona 6 dni w tygodniu. Z opinii studentów wynika, że są oni bardzo zadowoleni z zasobów bibliotecznych oraz wyposażenia biblioteki. Nie mieli oni w tej sprawie żadnych zastrzeżeń. ZO PKA stwierdza, że Uczelnia zapewnia pełny dostęp do podręczników i bardzo szerokiej oferty publikacji naukowych z zakresu leśnictwa, zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej.

Na Wydziale stan istniejącej infrastruktury dydaktycznej jest stale monitorowany. Władze wydziału posiadają pełną wiedzę na temat stanu infrastruktury, w tym jej mankamentów. W 2012 roku zostały wyremontowane i unowocześnione główne budynki (Kolegium Cieszkowskich), gdzie studenci mogą zdobywać wiedzę w nowych salach wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych, a realizować prace dyplomowe w laboratoriach i pracowniach. Wydział nadal dąży do unowocześniania infrastruktury. Ostatnio nabyto nowoczesną aparaturę do pomiaru wymiany gazowej roślin oraz fluorescencji chlorofilu. Od dwóch lat Wydział systematycznie realizuje wymianę sprzętu komputerowego. W ostatnim roku wymieniano także stoły i krzesła na jednej z sal wykładowych. Planowane są dalsze remonty budynków. Studenci mają możliwość oceny infrastruktury Wydziału w ankiecie, którą wypełniają po ukończeniu studiów. Pytania w ankiecie są skonstruowane w ten sposób, że studenci mogą ocenić zarówno infrastrukturę Wydziału jak i biblioteki. Zwrotność tych ankiet osiąga prawie 100%, dzięki czemu KZdsJK podsumowując wyniki ankiet i sporządzając z tych wyników raport ma możliwość zasugerowania Władzą Wydziału wprowadzenie zmian lub modernizacji pewnych elementów infrastruktury. Budynki kampusu, poza jednym budynkiem, którego remont jest już zaplanowany, jest po kapitalnym remoncie i wspaniale służy studentom kierunku leśnictwo. Studenci i kadra naukowa mają do dyspozycji w pełni nowoczesną bazę dostosowaną do liczby studentów i pracowników, zapewniającą im dostęp do bardzo dobrze wyposażonych laboratorium z zachowaniem zasad BHP.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Nastąpił budzący uznanie postęp w modernizacji sal i innych pomieszczeń należących do Wydziału. Systematycznie wymieniany jest starszy sprzęt, stosownie do potrzeb i możliwości finansowych. Na uznanie zasługuje współpraca z Lasami Państwowymi, wspierającymi finansowo rozwój infrastrukturalny Wydziału. Infrastruktura Wydziału prezentuje się wyjątkowo korzystnie i umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci mają możliwość oceny infrastruktury, a ich opinie są brane pod uwagę dzięki sporządzanemu przez KZdsJK raportowi przedstawianego Władzą Wydziału.

Dobre praktyki

- pełna współpraca między katedrami, wspólne użytkowanie sprzętu i sal dydaktycznych;
- dbałość o sprzęty, podnoszenie jakości aparaturowej;
- możliwość wykorzystania posiadanej bazy Wydziału do organizacji konkursów i wernisaży prac studenckich, które rozwijają u studentom zainteresowania inne niż studiowany kierunek.

Zalecenia

- dokończenie modernizacji budynku Katedry Hodowli Lasu, w tym zapewnienie prawidłowej wentylacji pomieszczeń.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wydział wspiera rozwój studentów i proces ich nauki głównie przez tworzenie pozytywnych relacji nauczyciel-student. Dostępność kadry określają nie tylko terminy konsultacji zamieszczone na stronach internetowych i tablicach katedr, ale również możliwość kontaktu telefonicznego lub drogą elektroniczną. W procesie dyplomowania poza seminariami utrzymywany jest stały (bezpośredni, telefoniczny, e-mailowy) kontakt opiekuna ze studentami. Dla pierwszych lat studiów powoływany jest opiekun roku jako osoba wspomagająca studentów. Prowadzący mają możliwość zamieszczenia pomocy dydaktycznych w systemie Wirtualnego Dziekanatu. Na Wydziale działa sieć Wi-Fi. Studenci mają zapewniony dostęp do Biblioteki Głównej i Czytelni przez 6 dni (poza niedzielą). Uniwersytet Przyrodniczy dysponuje nowoczesnym Centrum Kultury Fizycznej.

W ramach wspierania rozwoju studenta Wydział razem z Biurem Karier umożliwia studentom uczestnictwo w programach stażowych „Zbuduj kompetencje i rozpocznij karierę! Program rozwoju dla Wydziału Leśnego”, „Studiujesz – praktykuj” – Program stażowy dla studentów Leśnictwa i Technologii Drewna na UPP w ramach programu „Wiedza Edukacja Rozwój” – i stypendialnymi, a także dzięki programowi MostAR (program wymiennego kształcenia studentów).

Pracownicy dydaktyczni wspierają studentów w pisaniu prac dyplomowych, sprawują opiekę nad sekcjami naukowymi działającymi w ramach Koła Naukowego Leśników. Studenci włączani są w realizację eksperckich prac przyrodniczych, tematów badawczych i do współautorstwa publikacji. Współpraca Uniwersytetu Przyrodniczego z Instytutem Dendrologii Polskiej Akademii Nauk umożliwia studentom realizację badań w ID PAN, czego efektem są publikacje w renomowanych czasopismach.

W celu jak najlepszego przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy Wydział zapewnia studentom kontakty z różnymi grupami interesariuszy zewnętrznych w ramach zajęć wyjazdowych, ćwiczeń terenowych i praktyk. Wiele z nich jest realizowanych na terenie LP, PN, firm drzewnych i innych. W trakcie nauki studenci poznają m.in. SILP (system informatyczny LP) czy pracę z rejestratorami, dzięki czemu mają ułatwiony start w pracy zawodowej.

Motywowanie studentów do lepszych wyników nauczania i uczenia się jest realizowane poprzez stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz stypendia MNiSW, fundowanie naukowych stypendiów wyjazdowych w ramach projektu „Lasy Świata”, nagradzanie najlepszych studentów nagrodami Rektora, Dziekana, listami gratulacyjnymi i medalami. W wyniku porozumienia między Wydziałem a Generalną Dyrekcją LP najlepsi studenci mają zagwarantowaną pracę w LP. Najlepsze prace dyplomowe są przedstawiane do nagrody. Studenci mają świadomość tego jakie wsparcie mogą otrzymać od uczelni oraz są poinformowani o tym, gdzie szukać szczegółowych informacji na ten temat.

Wsparciu studentów służą powołane decyzją Rektora: Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Studentów, Odwoławcza Komisja Stypendialna, Pełnomocnik Rektora ds. Profilaktyki i Uzależnień, Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, Rektorska Komisja ds. Nagród i Wyróżnień dla Studentów i Absolwentów. Informacje na temat wsparcia finansowego studentów takie jak wszystkie niezbędne informacje, np. regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, wykaz potrzebnych dokumentów, druki, formularze i inne są zawarte na stronach www Uczelni w Portalu Student. Dotyczy to zarówno stypendiów socjalnych, zapomóg, jak i przyznania akademika czy wniosków o przyznanie stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Dodatkowo informacji udziela Sekcja Studenckich Spraw Bytowych.

Skargi i wnioski zgłaszane przez studentów są rozpatrywane przez prodziekanów ds. studiów i Dziekana Wydziału. Dodatkowo studenci mają możliwość odwoływania się od decyzji Dziekana do Prorektora ds. studiów. Informacja o trybie i okresie odwołania zamieszczona jest w decyzji, którą student odbiera osobiście, poświadczając ten fakt podpisem, lub jest ona wysyłana listem poleconym za potwierdzeniem odbioru. Odwołania studentów od decyzji Dziekana lub Wydziałowej Komisji Stypendialnej kierowane są do Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Studenci wyjątkowo chwalili wsparcie oraz łatwość kontaktu ze strony Władz Dziekańskich.

Wydział zapewnia kompletną obsługę administracyjną studentów, co znajduje uznanie w wysokiej ocenie pracy dziekanatu. Studenci mają możliwość dwa razy w roku ocenić pracę Dziekanatu przy pomocy ankiety elektronicznej, zamieszczanej w witrynie Wirtualnego Dziekanatu. Dla studentów Dziekanat jest dostępny codziennie w godzinach 8-14 (środy 8-11). Zapewniony jest również dostęp dla studentów niestacjonarnych w piątki. Studenci studiów niestacjonarnych żalili się na to, że Dziekanat nie jest czynny w weekendy, co jest dla nich mało wygodnym rozwiązaniem, ponieważ nie wszyscy są w stanie udać się do niego w piątek. Pracownicy w ocenie studentów są kompetentni, służą zawsze niezbędną pomocą oraz znają odpowiednie regulaminy i sprawnie obsługują system komputerowy. Dyżury prodziekanów ds. studiów odbywają się 2-3 razy w tygodniu. Możliwy jest kontakt telefoniczny i e-mailowy. Na stronach internetowych jest stały dostęp do informacji o programie kształcenia, procedurach i toku studiów. Studenci mają dostęp do uchwał Senatu, zarządzeń Rektora, regulaminów, informacji o pomocy materialnej, domach studenckich, możliwościach wyjazdów i innych. Pełne informacje o przebiegu studiów i osiągniętych efektach zamieszczone są w chronionym indywidualnym hasłem systemie WD.

Wszelkie uwagi i potrzeby studentów są zgłaszane bezpośrednio lub poprzez starostów do prodziekanów ds. studiów lub za pośrednictwem opiekunów lat, sekcji naukowych czy też przedstawicieli studentów działających w różnych gremiach wydziałowych i uczelnianych. Celem lepszego obiegu informacji i skutecznego wsparcia studentów wiele informacji podawanych jest dodatkowo przez Facebooka. Studenci co do dostępu informacji oraz systemu wsparcia nie mieli żadnych zażaleń lub uwag.

Według ZO PKA system wsparcia studentów funkcjonuje prawidłowo, studenci mają zapewnione wsparcie ze strony nauczycieli akademickich, pełny dostęp do informacji. Studenci studiów stacjonarnych mają prawidłową obsługę administracyjną w dziekanacie, niestety nie

można tego powiedzieć o studentach studiów niestacjonarnych. Na podkreślenie zasługuje bardzo przyjazna atmosfera panująca na Wydziale.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki nad studentami oraz wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia działa na Wydziale Leśnictwa bardzo sprawnie. Studenci mają zapewnione wsparcie ze strony materialnej jak i merytorycznej. Kontakt z Władzami jak i pracownikami dydaktyczno-naukowymi jest bardzo dobry i jak stwierdzili sami studenci na zebraniu z ZO tworzy to bardzo przyjazną atmosferę na Wydziale. Studenci mają dostęp do bieżących informacji i w razie potrzeby zawsze otrzymują pomoc również od pracowników Dziekanatu. Jedną niedogodnością jest nieczynny dziekanat w czasie zjazdów na studiach niestacjonarnych.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- umożliwienie studentom studiów niestacjonarnych korzystanie z dziekanatu w czasie trwania zjazdu.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Zwrócenie uwagi na zmniejszenie ilości godzin przeznaczonych na realizację ćwiczeń terenowych (studia I stopnia)	W 2013 roku dokonano korekty planów studiów (Uchwałą Rady Wydziału Leśnego nr 133a/12/13 z dnia 05.06.2013 r.) polegającej na wprowadzeniu przedmiotu Moduł dyplomanta, który zakłada 5 dniowe wyjazdy terenowe dla studentów stacjonarnych (7 semestr) i niestacjonarnych (5 semestr); realizacja projektu „Zbuduj kompetencje i rozpocznij karierę! Program rozwoju dla Wydziału Leśnego” (01.10.2014-30.09.2015), którego celem był rozwój kompetencji studentów przez wprowadzanie dodatkowych elementów praktycznych, rozwijających kompetencje zawodowe, interpersonalne i analityczne, a tym samym zdobycie doświadczenia zawodowego.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

prof. dr hab. Krzysztof Pulikowski